

Izbeje, izvešiti ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo
Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošilja
pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo.
Prof. F. Peric. — Lastnik tisk. — Ed. Tisk. tisk.
Za mesec L. 7. — 3 me. — In celo leto L. 63. —
Za inozemstvo mesečno 5 li. — Uredništvo in uprava št. 11-57.

Slab prerok in poguben svetovalec

Italija mora delo za »stopitev« Nemcev dovršiti poprej, nego se Nemčija zopet postavi pokonci. Dotlej se morajo Nemci sprijazniti z dovršenim činom. Ne sme se dati prav nobeno jamstvo za obstanek nemstva v Poadižju, marveč se mora pospeševati asimilacija. Sedaj dorasča novi rod v uverjenju, da to ozemlje pripada k Italiji za vedno. Proti Nemcem je treba strogo postopati, četudi bi se zdelo to nasilno. Poitalijancene ljudske šole so dale že v prvem letu dobre sadove. Italija je enonarodna in ne država več narodnosti. Zato ni nikakor omejena v pospeševanje nemškega pouka. Vlada mora prenesti italijanstvo do Brennerja. V šestih letih bodo vsi otroci dobri Italijani! V najkrajšem času bo vse obmejno ozemlje poitalijanceno!

To bi bili najmanjši ovirki, ki jih je natrosil senator Tolomei pred rimskim senatom. Človeku zastajata sapa in razum, ker ne more razumeti, kako more resen človek — in pri čemu tako odlične zbornice si moremo menda domnevati resnost naznaniti toliko — neresnosti, da ne rečemo neumnosti!

Ta gospod trdi, da je Gentilejeva reforma že v prvem letu donesla tako dobre sadove, da bodo vsi otroci drugorodcev v šestih letih »dobri Italijani«. S to svojo napovedjo je mož ovditi, ali da vedoma govori neresnico, ali pa da je tujec v svoji lastni deželi. Kajti resnica — ki jo priznavajo tudi pošteni in vestni italijanski učitelji na naših šolah — je ta, da ti uspehi ne le niso »dobri«, marveč naravnost porazni za učno in vzgojno nalogo ljudske šole. Otroci se niso naučili ničesar potrebnega za življenje, razen če bi hoteli priznati kot nekaj neogibno potrebnega za življenje, da znajo otroci prepevati kako italijansko pesmico, ali da znajo lomiti kako neznančno pesnitev, ki jim jo je učitelj mehanično in z muko vtepel v glavo, pri čemer jim pa ostajata prazna duša in srce. Pa tudi — glavni uspeh je torej ta, da se otroci niso naučili italijanščine, svojega jezika pa tudi niso izobrazili, da torej ostajajo duševni pohabljeni v dveh smereh. S tem bi bilo poglavje o »dobrih sadovih« Gentilejeve šole za danes primerno zaključeno.

S svojo napovedjo, da bo obmejno ozemlje v najkrajšem času poitalijanceno, pa kaže senator Tolomei, da ni zasledoval zgodovine zatiranja in preganjanja narodov. Na primer: Poljakov na Poznanjskem, Armencev v Mali Aziji, lužinskih Srbov, Slovakov pod Madžarsko itd. Pa tudi ne zgodovine svojega lastnega naroda, kolikor ga je bilo pod krutim avstrijskim režimom. Kljub vsemu mnogoletnemu pritisku in preganjanju so Italijani v Benečiji in Lombardiji ostali — Italijani in morda najboljši Italijani! More se preganjati jezik katkega zatiranega naroda, duše pa mu ne more iztrgati nikoli! More se ovirati kultura v njenem razvoju, ko pa je enkrat tu, je ne more zatreti nobena sila! In mi imamo svojo kulturo — spoštovani g. senator Tolomei! Na tem ne izpreminja nič dejstvo, da vi nič ne veste o obsegu te kulture in ljubezni in vnemu našega naroda do nje. Tako slabega proroka se ni porodil italijanski narod, nego je ta čudni senator Tolomei.

Tudi mi imamo svojo — narodna duša, svoje živo čustvo. Citajte, g. Tolomei, knjigo svojega kolege, senatorja Mosconija ob vprašanju ljudske šole v materinem jeziku za drugorodno prebivalstvo! Spominjajte se besed, ki so jih govorili in pisali muzej, kakršni so Luigi Luzzatti, general Guerini, Vivante, Palmieri in drugi o potrebi, da se z drugorodnimi državljani postopa dobrohotno, da se spoštuje njih narodnost, njih jezik, njihovi običaji, njihova kultura in njihova čustva! Nič drugega da naj se ne zahteva od njih, nego to, da so pošteni in lojalni državljani! Ta pogoj izpolnjuje naše ljudstvo z dejanji, v polni meri in neoporečno. Spricu tega dejstva se gospod Tolomei zastoj skrivati za neke pretezne obzire na varnost države. Gori navedeni pametni, daleko in globokovidni Italijani imajo prav gotovo več razumevanja za koristi italijanskega naroda, za pogoje varnosti italijanske države in za nje mednarodni položaj, za nje razmerje do sosednih držav, kjer živijo soplemenjaki in narodnih manjšin v Italiji!

Daleč od nas je misel na kako grožnjo kakim iredentizmom. Priliko, da to naglašamo, nam je dal g. Tolomei sam. Saj zahteva neprevzidno, naj se delo raznarodovanja Nemcev v Poadižju izvrši poprej, nego se Nemčija zopet okrepi! Kaj je hotel reči s tem? Ali ne vsebuje ta njegova izjava priznanje, da politika raznarodovanja ulegne izzvati v inozemstvu zelo neljubne odzive? Vsek zares pameten in bistri vidni italijanski politik mora računati z dejstvom, da imata slovenska in nemška manjšina v Italiji svoje soplemenjake v državah, ki mejijo na Italijo, mora razumeti, da ti soplemenjaki ne morejo ostati brezbržni za usodo svojih soplemenjakov v drugi državi!

Vsek resen italijanski politik mora biti na čistem glede vprašanja: ali je za Italijo potrebno in koristno, da je s temi sosednimi državami in dotičnimi narodi v prijateljskem in dobrem razmerju? Odgovor na to vprašanje menda ne more biti dvomljiv; na dlan je za vsakega pametnega Italijana. Nadaljnje vprašanje je: ali naj naša štiri-

desetmilijonska država za stremljenje po poitalijancenju se ne enega milijona duš dobi v zamenjo neizmerno politično izgubo? Tudi z odgovorom na to vprašanje ne more biti v zadregi noben pameten in trezen Italijan.

G. senator Tolomei je torej s svojimi napovedmi ne le slab prerok, ampak tudi poguben svetovalec. Slab prerok, ker se njegova prerokovanja ne morejo uresničiti ne v šestih letih, ne v šestih desetletjih. Edino, kar bi bilo doseženo, bi bilo, da bi se ovrli narodni razvoj narodnih manjšin. To pa bi bil uspeh, na katerega Italija — kot stara kulturna država — ne bi mogla biti ponosna!

Slab svetovalec, ker bi izvajanje njegovih nasvetov doneslo le škodo za državo in nje drugorodne državljane!

V šestih letih, Dobro, dobro! Bilanca po tej dobi bo izkazovala sicer škodo za našo narodno življenje in kulturno usvajanje, obenem pa tudi za državo grdo pasivno postavko!

Senat odobril proračun naučnega ministrstva

RIM, 7. Sen. Mariotti je otvoril sejo senata že ob 14. uri, kakor je bilo sklenjeno na včerajšnji seji, da bi se še tekom današnjega dne zaključila razprava o proračunu naučnega ministrstva. Po prečitanih zapisnikih je sen. Mariotti opozoril, da je bila včeraj zaključena splošna razprava in da imajo pravico do besede še oni senatorji, ki hočejo razvijati kako resolucijo.

Sen. Paternò je predložil resolucijo, ki pozivlja vlado, naj ustanovi šole, ki bi izobraževale mladino v praktičnih vedah. Sen. Berenini je razvil resolucijo za avtonomijo univerz. Poudarjal je tudi, da so ljudske šole pomankljive; iz njih pridejo otroci napol analfabeti. Sen. Polacco je kot jud zahteval, da mora vladati v ljudski šoli glede verskega pouka popolna enakopravnost, da ne bi katoliški verouk odstopal od katoliških otrok od svojih staršev. Saj so vse male države v Srednji Evropi sprejele klavzulo, da bodo štiti jezik in vero manjšin. Italija bi ne smela zaostajati. Sen. Gallini trdi, da se je število dijakov po prvem letu, odkar je bila uvedena Gentilejeva reforma, znižalo za eno tretjino. Ako je tega kriva Gentilejeva reforma, je znamenje, da ni za nič. Treba je omogočiti tudi ubogim dijakom, da študirajo. Sen. Tommasi je v bistvu branil reformo. Senatorju Polacco, ki je zahteval popolno enakopravnost glede verskega pouka v ljudski šoli, je sen. Tommasi odgovoril: Katoliška vera je vera večine Italijanov in italijanski narod sprejme le katoliški verouk.

Končno je senat sprejel resolucijo sen. Credaro, nakar je prešel k razpravi v posameznih členih proračuna, ki so bili vsi odobreni. Seja je končala ob 18.15; prihodnja seja se bo vršila v ponedeljek ob 15. uri.

Boj proti Udrženju bojnikov

Kompromis med fašisti in voditelji bojnikov izključen

RIM, 7. Zdi se, da je dosegel boj, ki ga je napovedal fašizem Udrženju bojnikov po znanem zborovanju v Assisi, te dni svoj višek. Z dežele prihajajo dan dan naraščene resolucije pokrajinskih sekcij bojnikov proti centralnemu odboru Udrženja, ki se drži strogo sklepov v Assisi. Fašistovski tisk sluša in vsak način dokazati, da centralni odbor ne tolmači več mnenja večine Udrženja, ki da je več ali manj na strani vlade. Sirio se glasovito, da namerava vlada razpustiti centralni odbor in imenovati komisarija. Opozicijski tisk protestira proti takim nameram; kajti na ta način bi se Udrženje izpremenilo v državno organizacijo brez vsake samostojnosti. Fašistovski tisk hoče opravičiti to namero s trditvijo, da upravlja Udrženje denar italijanskega naroda. Opozicija priznava to okolnost, a dostavlja, da se vlada ne more istovetiti z državo, da torej sedanja fašistovska vlada ne predstavlja vsega italijanskega naroda. Ako so bojniki nasprotni sedanji vladi, niso nasprotni državi in še manj italijanskemu narodu.

Na sestanku poslancev-bojnikov in zastopnikov Udrženja se je vnela živahna razprava. Člani centralnega odbora on. Rossini, Viola, Biagi in Russo so uspešno branili svojo protivladno politiko. Prevladalo je mnenje, da bi Udrženje zopet podpiralo vlado, ako bi bila vlada upoštevala sklepe Udrženja v Assisi, ki so bili za normalizacijo in svobodo.

V Udrženju obstoji struja, ki trdi, da bi se Udrženje ne smelo vtikati v politične zadeve. Vodstvo Udrženja se načelno strinja s tem naziranjem; pri tem pa je mnenja, da mora Udrženje nastopiti, ko gre za ukinjenje svobodin, za katere je preteklo toliko krvi.

On. Rossini je imel pogovor z državnim podtajnikom notranjega ministrstva on. Dino Grandi; on. Biagi in Russo sta se razgovarjala z državnim podtajnikom ministrskega predstava on. Suardo; on. Russo se je mudil pri notranjem ministru Federzoni. Vse kaže torej, da se vršijo pogajanja med bojivniki in vlado, da bi se našel kak »modus vivendi«.

Seja ministrskega sveta

RIM, 7. Danes ob 10. se je sestal pod predsedstvom Mussolinija ministrski svet k povetovanju. Ministrski svet je razpravljal o notranjem položaju države, nakar je sklepal o tekočih poslih. Nadalje je odobril nakup zemljišča za zgradbo italijanske kr. arheološke šole v Atenah. Na predlog prosvetnega ministra je ministrski svet odobril zakonski načrt, na podlagi katerega se raztegnejo določbe glede ljudskošolskega pouka na reško pokrajino. Odobril je tudi načrt pravilnika, ki določa denarne izdatke srednješolskih zavodov. Seja ministrskega sveta se je zaključila ob 13. uri.

Delež, ki pritiče Italiji

po Dawesovem načrtu

RIM, 7. Agencija iz Roma ugotavlja v svojem poročilu o nemških plačilih delež, ki ga bo Italija vdobila na prvem obroku, katerega bo Nemčija plačala na račun vojne odškodnine po Dawesovem načrtu.

Način razdelitve tega obroka se je doletel na zadnji finančni konferenci v Parizu, ampak razni sklepi in storjeni ugovori otežkočajo odmerjanje deležev prizadetim vladam. V resnici je pariska konferenca sklenila, da se mora na letnih obrokih Nemčije odšteti devet kategorij prednosti in šele ostanelek od tega razdeliti na račun prave vojne odškodnine.

Število teh kategorij za prvi obrok, ki ga je — v znesku ene milijarde mark v zlatu — Nemčija baš plačala, je bilo znižano na sedem in sicer: Obresti ameriškega posojila v znesku 800 milijonov mark v zlatu; 27.500.000 mark za stroške kontrolne komisije; odškodnina za evropsko podonavsko komisijo v znesku 217 tisoč mark; zastanki stroškov za francosko, angleško in belgijsko zasedbo 160 milijonov mark; 35.876.650 mark za poplačanje vojnega dolga Belgije; povračila 7.175.330 mark. Gre tedaj tu za skupno svoto 325.518.980 mark v zlatu, ki jo je treba odšteti od milijarde, ki jo je Nemčija sedaj plačala. Od preostanka je treba potem še odšteti 2.25% za povračilo, dovoljeno Združenim državam za njihove kredite napram Nemčiji, to je 15.175.823 mark v zlatu.

Preostane tako znesek 659.305.197 mark v zlatu, ki se mora razdeliti med zaveznike na račun vojne odškodnine po odstotkih, določenih na sestanku v Speierju. Italiji, kateri pritiče 10%-ni delež, bi šlo tedaj 65.930.000 mark v zlatu.

Taj svoti je pa treba še pristeti nekoliko manjših zneskov, ki grejo Italiji v reparacijski in v podonavski komisiji.

Sklicanje velikega sveta fašistovske stranke

RIM, 7. Ministrski predsednik je zaukazal stranknemu direktoriju, da skliče veliki svet za 11. t. m. ob 22. uri v palačo Venezia.

Pariski nadškof protestira proti ukinitvi francoskega poslanstva pri Vatikanu

Ukinitve pomeni vojno napoved franc. katoličanom

PARIZ, 7. »La Semaine Religieuse« objavlja članek pariskega nadškofa Dubois, v katerem komentira sklep poslanske zbornice glede ukinitve francoskega poslanstva pri Vatikanu. Nadškof Dubois protestira proti temu sklepu in pravi med drugim tudi sledeče: Sklep vlade pomeni žalitev vrhovnega cerkvenega poveljarja, pomeni vojno napoved francoskim katoličanom in največje ponižanje Francije. Številni govorniki od Brianda do Broussaua so navedli v zbornici nebroj neizpodbityh argumentov za nadaljnje vzdrževanje poslanstva. Nič ni pomagalo. Vlada je ostala gluha napram opominom, dalekovidnosti in patriotizmu. Verski mir, ki je bil dosedaj ogrožen, je danes ukinjen in katoličani niso odgovorni zato.

Članek zaključuje tako-le: Mi francoski katoličani prav dobro znamo, katere dolžnosti nam nalaga patriotizem; toda tu se moramo vprašati: ali predstavlja v resnici Francija ona vlada, ki z ozirom na navedeni sklep prezira naše nacionalne tradicije, spoštovanje, ki ga dolgujemo sv. stolici, in prave interese domovine?

Francoska prehranjevalna politika

Zbornica odobrila žitni zakon

PARIZ, 7. Danes je razpravljala zbornica o interpelacijah glede žitnih in krušnih cen ter je odobrila s 328 glasovi proti 225 dneveni red, ki izraža vladi zaupnico. Zbornica priporoča vladi, da ukrene potrebne mere proti dvigovanju krušnih cen ter jo pozivlja, da predloži takoj parlamentu zakon, ki določa: 1) da se prijavi oblastim vse žitne zaloge, 2) da kupi vlada domače žito, uvede zaloge za inozemsko žito, in 3) da ustanovi državni žitni urad. Herriot je izjavil, da se bo vlada poslužila skrajnih sredstev proti dvigovanju cen živilskih potrebščin. Seja se je zaključila ob 21.30.

PARIZ, 7. Zakon za preskrbo dežele s potrebnim žitom, ki ga je odobrila danes zbornica, določa, da morajo izdelovalci kruha prijaviti oblasti količine žita, ki ga imajo v zalogi. Trgovci so podvrženi kontroli državnih agentov. Zakon predvideva vsake kazni za napačne prijave žita.

Vrnitev Vranglove mornarice sovjetom in obmejne države

Vranglova mornarica bi ogrozila v Črnem morju ravnotežje pomorskih sil sosednih držav

VARŠAVA, 7. List »Polonais« se bavi v dolgem članku z vprašanjem vrnitve Vranglove mornarice sovjetom ter pripominja, da je vest francoske vlade, ki hoče vrniti sovjetski vladi v Biseri se nahajajoče vojne ladje generala Vrangla, jako vzemirila Romunijo, Estonijo, Finsko, Letsko in Poljsko. Vranglova mornarica pravi imenovani list, bi v Črnem morju ogrozila ravnotežje pomorskih sil obmejnih držav, kar velja tudi za Baltičsko morje. Če ni mornarica določena za Belo morje ali pa za Ledeno morje, mora ostati tam, kjer se sedaj nahaja. Povrnitev Vranglove mornarice sovjetski Rusiji tvori vprašanje mednarodnega interesa. Radi tega ne more skleniti te vrnitve samo ena izmed zaveznikov držav na lastno pest, ne da bi se tozadevno vnaprej posvetovala z drugimi zainteresiranimi državami in v tej točki se popolnoma strinjamo z naziranjem francoske komisije zunanjih zadev.

Poljsko-ruski odnosi

VARŠAVA, 7. Poljski minister v Moskvi Ketrzynski je izjavil uredniški listu »Izvestija«, da ne obstajajo med Poljsko in sovjetsko Rusijo nikake ovire, ki bi onemogočale konsolidacijo dobrih odnosov med obema državama.

Umschicht podkomisar rdeče armade

MOSKVA, 7. Umschicht je bil imenovan za podkomisarja vojne in mornarice. Agencija Rosta piše, da se je Umschicht udeleževal delavskega gibanja nad 26 let. Za časa carske vlade je bil večkrat aretiran. Kot predsednik revolucionarnega odbora za mesto Petrograd je mnoga pripomogel k izvedbi oktobrske revolucije. Od 1918 do 1921 je vršil službo armadnega poveljnika na raznih frontah. Od 1921 do 1922 je bil podpredsednik državne politične uprave, od 1923 pa je bil član revolucionarnega vojnega sveta.

Vprašanje nemške razorožitve

in izpraznitve Koelna

LONDON, 7. Za včeraj napovedani ministrski svet se ni vršil, ker hoče angleška vlada pridobiti na času, da sestavi odgovor na francosko noto o vprašanju dolgov. Sestava besedila tega odgovora je bila prepuščena odboru, v katerem so Baldwin, Churchill, Chamberlain in Curzon. Odbor je danes sporočil ostalim ministrom, da potrebuje še nekoliko časa za izvršitev svoje naloge.

Medtem se z ozirom na včerajšnji pogovor angleškega poslanika z ministrskim predsednikom Herriotom, kjer se je razpravljalo o koelnem vprašanju, poroča, da si francoski krogi prizadevajo, da bi se vprašanje dolgov združilo s vprašanjem varnosti Francije. K temu se pa še dostavlja, da ne namerava Anglija združiti vprašanja izpraznitve Koelna z nobenim drugim, kakor s klavzulo mirovne pogodbe, katere se tiče razorožitve Nemčije; in to tembolj, ker se v ameriških krogih izraža želja, da bi se o izpraznitvi Koelna zmenili zavezniki neposredno z Nemčijo ter na ta način omogočili izvrševanje Dawesovega načrta.

Končno poročilo kontrolne komisije o stanju nemške vojske še ni sestavljeno, ker morata o njem še razpravljati obe vladi.

Angleško-francoski odnosi in vprašanje zavezniških dolgov

PARIZ, 7. List »Petit Parisien« pravi: Ko dospe v Pariz angleški odgovor glede zavezniških dolgov, ga bo francoska vlada vsestransko proučila. Velika verjetnost obstoja, da se Herriot in Clementel nato podata v London, da konfirirata s člani angleške vlade ter z njimi proučita sredstva za rešitev vprašanja dolgov, ki naj bi zadovoljila obe državi. Ob tej priliki se bo Herriot sestal tudi z Baldwinom in Chamberlainom, da se pogovori z njima o vprašanju varnosti, ki se tiče v enaki meri obeh držav.

Druge in tretja internacionala

LONDON, 7. Iz Amsterdamu poročajo, da je bila včeraj tamkaj otvorena konferenca glavnega odbora druge delavske internacionala. Na tej konferenci se je razpravljalo vprašanja odnosa med drugo in komunistično internacionalo v Moskvi. To je prvi slučaj, da proučuje druga internacionala, v kateri so združene vse stare socialistične organizacije v Franciji, Italiji in v Nemčiji ter angleška Trade Union, vprašanje vzpostavitve odnosa s tretjo internacionalo.

Čehoslovaška bo sledila Franciji v vati-kanskem vprašanju

PRAGA, 7. »Česke Slovo« piše, da mora Čehoslovaška v vati-kanskem vprašanju slediti Franciji in čimprej ukiniti svoje odnose z Vatikanom. List pravi, da so številne češke organizacije opsolale Herriotu brzojavne čestitke povodom njegovega govora v zbornici glede ukinitve francoskega poslanstva pri Vatikanu.

Telefonsko poročilo iz Jugoslavije je izostalo, ker je v Jugoslaviji radi volitev — kakor poročajo jugoslovski listi — prepovedan zasebni telefonski promet od sobote (7. t. m.) zvečer do ponedeljka (9. t. m.) zvečer.

Imenovanje v jugoslovski diplomatski službi

BEOGRAD, 6. Sinoči je sprejel kralj v avdijenci zunanjega ministra dr. Ninčiča, kateremu je podpisal večje število diplomatskih ukazov. Dosedanji konzul v Zadru Vaso Protić je imenovan za konzula v Celovcu, poslaniki svetnik v Bruslju Miroslav Janković za poslanikega svetnika in odpravnika poslov v Madridu. Radomir Šumenković za generalnega konzula v Düsseldorfu, konzul na Krfu Spiro Pavlović za poslanikega svetnika v Atenah, Filip Dominiković za poslanikega svetnika v Budimpešti in Stanislav Mihelj za tajnika pri istem poslanstvu, Jevrem Tadić za ravnatelja političnega oddelka zunanjega ministrstva, dosedanji ravnatelj tega oddelka Stanoje Mihajlović pa za poslanikega svetnika v Varšavi, odpravnik poslov v Madridu Radomir Luković v istem svojstvu v Carigradu; Konstantin Fotić za načelnika oddelka in za stalnega delegata pri mednarodni donavski komisiji Miloš Mihajlović.

Sporazum med Jugoslavijo in Južno železnico

DUNAJ, 7. Donavsko-savsko-jadranska železnica družba sporoča, da je prišlo pri razgovorih med jugoslovensko vlado in odborom obligacijonarjev glede plačil jugoslovanske vlade temu komiteju do sporazuma v tem smislu, da bo jugoslovanska vlada plačala zaostanek za leto 1923, ki znaša skupno 5.800.000 zlatih frankov, v štirih letnih obrokih po približno 1.450.000 zlatih frankov, in sicer vsakega 1. novembra v letih 1925, do 1928. Istočasno bo poravnala v rimskem sporazumu predvidene zamudne obresti.

Jugoslovanska vlada je storila vse mere, da za bodočnost zagotovi redno plačevanje četrtletnih plačil ter istočasno odplačuje zaostale kvote za leto 1924, tako da bo komite mogel že 1. marca pričeti s polnim izplačevanjem zapadlih kuponov.

Socijalni demokratje v opoziciji

proti Lutherjevi vladi

BERLIN, 7. Socijalno-demokratska stranka naznanja svoj prestop v opozicijo proti strankam desnice. Socijalisti trdijo, da so imeli desničarji priliko sodelovati z njimi, a da je niso hoteli izkoristiti. Zato vlada med delavstvom veliko ogorčenje, tako da je postal vsak sporazum med njimi in nemško ljudsko stranko ter nacionalisti nemogoč. Nemška delavska zveza in udružene nameščencev, ki štejeta 7 in pol milijonov članov, sta naslovila na državni zbor pismo, v katerem nastopata proti postopanju vlade pri razdeljevanju odškodnine za porusko zasedbo.

Korupcionistična afera v Nemčiji

BERLIN, 7. »Vorwärts« priobčuje senzacionalno odkritje. List prinaša faksimile pisma bivšega ministra za pošto Hoefla, Stresemanna in ministra za trgovino Hoeflerja. Pismo nosi datum od 26. oktobra 1924 in je naslovljeno na trgovskega ministra in se v njem ta poslednji naproša, da oskrbi pripust na borzo banki Depositen und Handelsbank, ki je bila znana kot skrajno nesoliden denarni zavod. Ta banka je bila na tako slabem glasu, da se kljub priporočilu omenjenih treh ministrov ni ugodilo prošnji. Vendar ji je pa bil dan na njihovo prizadevanje kredit 5 milijonov mark v zlatu in to brez vsakega kritja. Ti milijoni so sedaj izgubljeni.

Nemški poslanec Bauer odloži mandat na pritisk socialistične frakcije

BERLIN, 6. Wolffov dopisni urad objavlja: Socijalistična frakcija je pozvala bivšega kancelarja Bauerja, ki je zapleten v Barmatovo afero, da odloži državnozborni mandat. Kakor se zahtuje v parlamentarnih krogih, je izjavil Bauer, da bo ugodil opominu socialistične frakcije.

Ustanovitev patrijarhata v Romuniji

BUKAREST, 7. Včeraj se je vršil na slavnostni seji sv. Sinoda akt, ki se mu pripisuje velik zgodovinski pomen. Prvi metropolit v Bukaresti dr. Miron Cristea je burno pozdravljen povisan v čin pravoslavnega patrijarha. Listino, ki ustanavlja romunski patrijarhat, je podpisalo 13 pravoslavnih škofov in 5 metropolitov. S strani vlade jo je podpisal prosvetni minister Lepadatju. Celokupna javnost je z zadovoljstvom sprejela ustanovitev patrijarhata.

Angleški odgovor Franciji

LONDON, 7. Odgovor Anglije francoski vladi radi vprašanja zavezniških dolgov je že pripravljen in bo mogoče še danes izročen v Parizu. Sestavljen bo v obliki pisma, ki ga bo podpisal Churchill in ki bo naslovljeno na francoskega finančnega ministra Clementela.

15-milijonski dar angleškega trgovca

HULL, 7. Nabogatejši hulkski trgovec Forens je podaril mestni občini znesek 250.000 šterlingov (15 milijonov lir) v svrhu ustanovitve univerze. Forens je bil pred leti izvoljen v hulkskem volilnem okraju na liberalni listi za državnozbornskega poslanca in je poklonil svojemu mestu že več velikih darov.

Turški poslanik v Parizu.

PARIZ, 7. Turški poslanik Djevad Bey je predložil danes predsedniku republike poveljno pismo.

Angleški odgovor glede medzaveznih dolgov

LONDON, 6. Angleški odgovor glede vprašanja medzaveznih dolgov je že sestavljen in se odposlaja jutri v Pariz. Je sestavljen v obliki pisma, ki ga je podpisal Churchill in je naslovljeno na francoskega finančnega ministra Clementela. Angleška vlada je proučila ta odgovor na številnih sejah. Varnost odgovora obstoji v tem, da pojasnjuje angleško naziranje glede interpretacije vidikov, ki jih vsebuje Balfourjeva spomenica o medzaveznih dolgovih.

MAROKO BOJISKE

MADRID, 7. Uradno poročilo o vojaških operacijah v Maroku pravi: V vzhodni coni smo odbili napade sovražnih oddelkov. Sovražnik je pustil na licu mesta več mrtvih, ranjenih in mnogo orožja. V vojaških krogih se govori, da se v kratkem povrne v Maroko gen. Primo de Rivera. V Tanger prihajajo številni ranjenci. Er Raisuli bo odveden v Adjudir. V ostalem je položaj miren.

Kmeti obstrli vojvodino iz maščevanja

PARIZ, 7. Danes je neki kmet, po imenu Daurée, iz okraja Peinsy, izstrelil šest streliv proti vojvodini Albafera v trenutku, ko je izstopila iz kočije, da se poda v svoje stanovanje. Vojvodinja je bila lahkotno ranjena. Napadalec je bil takoj aretiran ter odveden na policijski komisariat, kjer je izpovedal, da je izvršil ta čin iz maščevanja, ker ga je vojvodinja spravila na beraško palico.

Turško-grški spor radi izгона patrijarha

Izgon grško-pravoslavne ekumenskega patrijarha (glavarja cerkve) iz Carigrada je izzval v Grčiji velikansko razburjenje. Ta dogodek ima sledeče ozadje.

Volitev prejšnjega metropolita Konstantina Arabogloga za ekumenskega patrijarha se je izvršila dne 17. decembra 1924. Že tedaj je načelnik policije v Carigradu obvestil novega patrijarha, da ga more na podlagi dogovora z grško za medsebojno izmenjavanje prebivalstva »izmenjati«, z drugo besedo: izgnati. Patrijarh je vložil pritožbo na mešano komisijo, ki je izdala dotično razsodbo glede izmenjavanja. Komisija je odločila, da je patrijarh za svojo osebo neizmenljiv, ker je rojen v Mali Aziji in je še le dne 30. oktobra 1918 prišel v Carigrad. Ali pa spada z dostojanstvom patrijarha pod določbo za izmenjavanje, ali ne, o tem komisija ne more odločiti. Turška vlada pa je tolačila to razsodbo po svoje in je z dnem 30. januarja patrijarha enostavno odpravila.

Drugo vprašanje pa je v politični pomembnosti te mere turške vlade. Naj so tudi glasovi o vsaki nevarnosti pretrgani, vendar gre tu vsakako za dogodek velike politične pomembnosti za Levanto. Vprašanje je: kaj je sklonilo turško vladno k takemu bistrenu postopanju?

Klavzula v Lausanski pogodbi — po kateri se morejo Grki v Turčiji izgnati na Grško, a Turki v Grški v Turčijo — kaže, da hoče ta poslednja čim bolj skrajšati svoje grško prebivalstvo. Seveda je izključena domneva, da bi se hotela Turčija s tem korakom iznebiti le enega posameznika Grka, da bi bila storila korak, ki more izzvati neprijetne politične zapletitve. Po izvolitvi patrijarha Konstantina se je govorilo, da je turška vlada zasledila, da je bil njegov prednik, Gregor VII., v tesnih stitih z rusko trgovsko misijo v Carigradu in s sovjetsko vlado. Patrijarh Gregor pa je bil jako popustljiv napram Moskvi, da bi rešil posestva grško-pravoslavne cerkve v Rusiji, ki so jih sovjeti zasegli. Očitno so mu celo, da je tiral med verniki boljševiško propagando. Po njegovi smrti da je turška policija izvedla na njegovem stanovanju hišno preiskavo ter našla zelo kompromitujoče spise. Pa tudi če je vse to resnično, so to le preteve, kajti izgon patrijarha Konstantina se ne more nikakor opravičiti s postopanjem njegovega prednika.

Vzrok izгона more biti v resnici v cerkvenopolitičnih namenih. Razmere so se namreč spremenile tako, da ekumenski patrijarhat ni več poraben za turško vladno kot politično orodje. Skozi stoletja so se Turki posluževali patrijarhov, izvoljenih pod pritiskom, za dušenje balkanskih narodov, ki so bili v verskem pogledu podrejeni ekumenskomu patrijarhatu. Po ustanovitvi samostojnih balkanskih držav, so nastale na Bolgarskem, v Srbiji in Rumunski narodne cerkve z lastnimi glavarji, ki se niso menili za odredbe patrijarha v Carigradu. Dočim je torej turška vlada v prejšnjih časih videla v ekumenskih patrijarhih eno najmočnejših orodij, vidi danes v vsakem patrijarhu — če ima oporo v inozemstvu — le zastopnika tujih interesov, neljubega gosta. Zato je poskušala s starim sredstvom — državne cerkve, za Grke, ki bi ostali v Turčiji, je hotela ustanoviti turško-pravoslavne cerkve. Novi patrijarhat je že v zasnutku. Neki maloazijski pravoslavni svečenik je že ustanovil v Angori — pod zaščito turške vlade — turško-pravoslavno cerkev, se podal potem v Carigrad ter se postavil ene cerkva, ki jo je proglasil za svojo metropolitansko cerkev. Toda potrebni sijaj in ugled mu je mogel podeliti vhod v Fanar. To je bilo poprej ime grškega dela mesta v Carigradu, pozneje pa le palače ekumenskega patrijarha. Nad omim svečenikom je bil proglasen interdiht in odvzeli so mu tudi svečeniško čast. Toda pop Estim je nadaljeval s svojimi prizadevanji. V oktobru leta 1923. je Estim z nekoliko svojih pristašev udril v palačo in je izsilil odstop patrijarha Meletiosa, ki pa mu vendar ni sledil on, marveč Gregor VII. Z izgonom sedanjega patrijarha je morda storjen najvažnejši korak za udržitelj turško-pravoslavne cerkve.

DNEVNE VESTI

Politični pregled

Trst, 7. februarja 1925.

— Italija. Ker je poslanska zbornica še vedno na odhodu, se nahaja težišče političnega položaja v Italiji v senatu, kateri razpravlja o proračunih posameznih ministrstev. Ves ta teden je bil posvečen razpravi o proračunu naučnega ministrstva, ki pa se je spremenila v pravo križarsko vojno proti Gentilejevi šolski reformi. Večina govornikov je ostro grajala to reformo, ki je po mnenju nekaterih senatorjev upropastila italijansko šolo, posebno srednjo in višjo. V obrambo bivšega naučnega ministra Gentileja sta nastopila le dva senatorja: Morello (Rastignac) in Tolomei. Razprava je bila zelo živahna in priložila je tudi do precej sumnih incidentov. Z vseh mogotih stališč pa so grajali govorniki Gentilejevo delo, le z enega seveda ne, namreč z vidika narodnih manjšin. V nobenem izmed častitljivih očiakov v senatu se ni obudil čut pravičnosti v toliki meri, da bi bil obsodil tudi krvavo krivico, ki jo je Gentile prizadejal novim državljanom slovenske in nemške narodnosti. Pač pa so se našli senatorji, ki so opravičevali njegovo reformo ravno z načelom raznarodovanja, s katerim je prežeta (Tolomei). Uspeh, ki ga je dosegel senat s svojo neizprosno kritiko, je v tem, da se je vlada odločila za temeljito revizijo Gentilejeve reforme, kar je sedanji naučni minister Fedele izrecno obljubil. Ne vemo, ali je čut pravičnosti pri novem naučnem ministru bolj ali manj razvit nego pri očetu omenjene reforme: vsekakor pa se mu bo nudila pri reviziji Gentilejevega dela krasna prilika, da popravi sramotno krivico, ki je bila prizadejana drugodromcem z odpravo njihovih šol.

Kakor rečeno, poslanska zbornica ne zbori in bo počivala še do 24. februarja. Zasledovanje razmerja med posameznimi strankami je treba torej postaviti na izvenparlamentarno tla. V prvi vrsti stoji borba med bojevnikmi in fašizmom. Sestane vodstva bojevniškega združenja se je zaključil večer. Vodstvo je izdalo izjavo, v kateri ugotavlja neuspeh fašistovske ofenzive in svojo zvestobno napram sklepom lanskega občnega zbora v Assisi. Tudi fašisti so uvideli, da se jim ni posrečilo vzdigniti posameznih sekcij proti vodstvu, in zato so si izmislili novo taktiko. Predlagali so pomirjenje na podlagi popolne nevtralnosti združenja. Kakor rečeno, pa je prevladala v vodstvu struja, ki je zvesta sklepom asiškega občnega zbora. Napetost med bojevnikmi je precejšnja in pričakuje se, da bo potek občnega zbora bojevniškega združenja, ki se bo vršil v kratkem v Viareggio, zelo buren. Fašisti bodo namreč napeli vse svoje sile, da dosežejo, da se bojevnikmi ne pridružijo opoziciji.

Kar se tiče položaja v opozicijskem taboru, ni nastopila zadnje dni nikakoli sprememba. V Milanu se je sestalo vodstvo maksimalistov, ki razpravljajo o nadaljnjem zadržanju te stranke. Tudi tu se bori dve nazirani: eni so za takojšnji izstop maksimalistov iz opozicije, drugi so za zmernejše stališče, na podlagi katerega bi bilo maksimalistom mogoče ostati še nadalje v opoziciji vsaj do volitev.

— Slovenske države. — Danes se vršijo v Jugoslaviji skupščinske volitve. Zanimanje za izid današnje volilne borbe je velikansko ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi po drugih državah, in to z ozirom na velikanski pomen, ki ga imajo letošnje skupščinske volitve za bodoči politični razvoj Jugoslavije. Med zunanje politične dogodke naj omenimo dejstvo, da je poleg drugih vlad tudi jugoslovanska vlada podprla Grško v njenih protestih proti izgonu pravoslavnega patrijarha iz Carigrada. — Na Čehoslovaskem je pobijanje dražnje še vedno najglavnejše vprašanje, s katerim se mora pečati praška vlada. Pripravljajo se razni ukrepi z namenom, da bi se prehrana Čehoslovake, posebno glede moke, osvojila odvisnosti od ameriškega trga. Dne 4. t. m. so se zopet začela v ogrskem ministrstvu za zunanje stvari v Budimpešti pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe med Čehoslovasko in Ogrsko. Predvideva se, da bodo ta pogajanja le počasi napredovala in da se bodo morala še večkrat prekiniti, preden pridejo do kakšnega zaključka. — Poljski sejm ali državni zbor je zahteval od vlade 15 milijonov zlatov, da se nakupi seme za pomladanski setev. Srednji in manjši kmetje bodo vsled lanske slabe žetve brez semena, tako da bi brez pomoči s strani vlade ne mogli posejati svojih polj. Položaj v sejmu samem ni še razčiščen, ker ni še prišlo do sporazuma med desnico in agrarnim centrom. Vsled tega tudi ni še mogoča parlamentarizacija poljske vlade, ker je v ta namen potrebna predvsem čvrsta večina v sejmu. Med Poljsko in Rusijo se je sklenil sporazum za izmenjavo poljskih komunističnih agitatorjev s poljskimi inteligenti, ki so internirani v Rusiji. — Rusija stoji slej ko prej na stališču, da ne prizna v nobenem slučaju dolgov carskih vlad. Nasprotje proti Franciji raste, dasi so na drugi strani znamenja, ki kažejo, da se ZSSR pripravlja za pogajanja s to državo. Ruski listi zahtevajo, da mora Francija razveljaviti ratifikacijo aneksije Besarabije po Rumunski. Sovjetski voditelji računajo tudi z možnostjo vojne zapadne Evrope proti Rusiji, kar je Zinovjev v svojem nedavnem petrograjskem govoru odkrito priznal. Radi tega so bile po raznih središčih Rusije velike protirumunske demonstracije. Iz južne Rusije se poroča, da je letošnja čudna zima uničila jesensko setev. Snega še sedaj ni.

a po več toplih dnevih je nastopil nenadoma hudi mraz. Sovjetski gospodarski krogi so vsled tega v velikih skrbih.

— Francija. Povodom razprave o odpravi poslanstva pri Vatikanu je dosegel sedanji francoski ministrijski predsednik sicer precejšen uspeh, toda njegova večina stoji na zelo negotovih tleh. Kakor smo omenili že v zadnjem našem pregledu, je Herriotova usoda odvisna od zadržanja socialstov, ki bodo imeli te dni v Grenoble svoje zborovanje. Mislil se, da bo kljub vsemu nezadovoljstvu med socialisti vendar prevladalo stališče, da mora ta stranka Herriotovo vlado še nadalje podpirati. V stvari odprave poslanstva pri Vatikanu pa se predvideva velika burja v francoskem senatu, v katerega polaga opozicija vse svoje upe.

— Anglija. Še vedno sestavlja odgovor na noto francoske vlade glede medzaveznih dolgov. Odgovor ni bil še objavljen, vendar se zatrjuje, da stoji Anglija na stališču, da mora dobiti od zaveznikov vsaj toliko, kolikor ona sama dolguje Ameriki. Pripravljena je tudi na transakcije z vojnoškodninami, ki jo ima plačati Nemčija, toda države dolžnice bi ji morale dati gotova jamstva za slučaj, da bi Nemčija ne izpolnila svojih obvez. Po raznih znamenjih bi izgedalo, da vprašanje medzaveznih dolgov zato ne more z mesta, ker sta se Anglija in Amerika najbrže tajno dogovorili, da morate izrabiti to vprašanje za popolno gospodarsko zaslužnje Evrope. Pred kratkim so se dogovorili kapitalisti obeh držav tudi glede sporazumnega nalaganja svojih kapitalov v srednji Evropi.

— Nemčija. Socialist Braun je vrnil mandat za sestavo pruske deželne vlade in sedaj bo poskusil svojo srečo katoliški center. Pogajanja s Francijo o sklenitvi trgovske pogodbe v zadnjem času napredujejo, kakor se zdi. Vendar bo treba premagati še velike ovire. Nemčija zahteva za svoj izvoz ugodnostne tarife, česar se pa Francozi bojijo, češ da bi znali Nemci pod režimom takih tarif postati skrajno škodljivi konkurenti za francosko industrijo.

— Grška. Napetost med Grško in Turčijo radi izгона patrijarha Konstantina je še vedno velika. Obe vladi stojita odločno na svojem stališču. Bati se je, da bo turška vlada izgnala tudi več drugih pravoslavnikov cerkvenih dostojanstvenikov, ki niso turški državljani. Poglavitnejše evropske vlade so dale Grški svojo moravno podporo. Ni verjetno, da bi prišlo do krvavih zapletitve.

— Amerika. Iz New-Yorka prihajajo poročila, da so začele žitne cene na ameriških borzah nenadoma padati. Padanje je doseglo 3—5%.

Moje pismo dr. Stefanu Krafftu

Dr. Stefan Krafft je vodilni politični predstavnik Nemcev v kraljevini Srbiji, Hrvatov in Slovencev. Zastopal je že do sedaj svoje rojake v skupščini in bil predsednik nemškega poslanskega kluba. Za novo skupščino, ki se prav danes voli, je spet postavljen za kandidata. Poznava se prav dobro. Pred dvema tednoma je bil med volilno agitacijo napaden in težko ranjen. Zato sem mu pisal 29. sept. mes. v našem jeziku, ki ga on izvrstno govori, sledeče: »Poštovani gospodine doktor! Vest o tome, da ste prilikom jednega izbornog sastanka bili težko ranjeni, veoma me je nemilo dirnulo te sam se od nje upravo uprepastio. Na žalost nema u novinama, koje su mi pristupile, tačnijih izveštaja o Vašem stanju. Od svega srca želim, da bude stvar u zbilji što ograničenija, a nadasve da se što pre oporavite. Ne glede na bliske prilike, koje su mi poznate, osećam se obavezanoga, da Vam izrazim sa obzirom na nasilni napad svoje najtoplije simpatije, odlučno osuđujući one koji su napad direktno ili indirektno prouzrokovali. Nadam se, da se u tome služu sa mnom svi poštenji Jugoslaveni bez razlike. Molim Vas da u prkos gnušnom događaju istrajate na onim načelima u kojim smo se našli složne i za koja želim Vaše dalje saradnje. Izrazujući ponovno želju, da Vam se zdravlje što pre potpuno popravi, bilježim se i t. d.»

Ne bom se spuštao u javno polemiko s listima, ki so me radi tega pisma napadli. Le v orijentaciji naše javnosti naj mi bo dovoljeno par opazk, kolikor je potrebno, da zavrnem napačno tolmačenje. V pismu sem obsodil direktno in indirektno krivice gredega dogodka. Nisem jih imenoval, niti drugače označil. Ne vem, kdo so, ne kateri stranki pripadajo. Nekateri naši listi pišejo o jugoslovenskih fašistih, drugi o orjunaših in sruočih, nemški novoskopski dnevnik o dobrovoljcih, dr. Georg Grass pa, ki je spremljal dr. Kraffta in bil tudi sam napaden in ranjen, sploh ne rabi v svojem poročilu v številki navedenega dnevnika od 3. tek. m. nobene partijske oznake. Kakor se je moja obsodba tihtala le krivice kot takšnih, tako nisem delal razlike med poštenimi Jugoslaveni, ki sem o njih izrazil upanje, da bodo z menoj soglašali. Vkljub taki moji pisavi so nekateri smatrali moje besede za napereje proti eni ali drugi določeni organizaciji, eni ali drugi določeni stranki, enemu ali drugemu določenemu činitelju. Mislili, da se bolj krivico in tudi bolj nerodno moje besede niso mogle soditi.

Vprašanja narodnih manjšin niso več posamezna ločena krajevna vprašanja, nego tvorijo eno veliko skupno, v višjem pomenu besede mednarodno vprašanje. Saj tudi mi zahtevamo sočustvovanja vsega kulturnega sveta za svojo narodno manjšino. Na potih, po katerih hodim v ljubezni in skrbni za svoj rod, sem se srečal z dr. Stefanom Krafftom kot tovarišem in zaveznikom v boju za obeno rešitev manjšinskega problema, ki naj bo zasnovana, ne na nasilje in sovraštvo, nego na pravičnost in ljubezen, na vsečloveško solidarnost. Kdor to vpoštevata, mislim, ne bo več vprašal, kaj sem pisal, nego le, kako bi bil smel ne pisati dr. Stefanu Krafftu.

Nisem pisal z namenom, da bi se pismo objavilo. Zato ga prej tudi sam nisem objavil. Pač pa sem moral s tem računati. Tega se mi pa tudi ni bilo treba bati, tako čist je bil namen, tako jasna je bila vsebina. Da se je pismo ob-

javilo, ne morem torej nikomur zameriti. Če bi se pa bilo od ene ali druge strani zlorabilo v strankarske, pravemu namenu in pomenu tuje ali celo nasprotno svrhe, bi moral proti temu toliko odločneje protestirati.

Dr. Josip Willan.

Občni zbor podružnice Šolskega društva pri Sv. Ivanu

V nedeljo 25. januarja se je vršil občni zbor svetoviranske podružnice Šolskega društva v lastnih prostorih. Po 4. uri se je nabralo, žal, k tako važnem zborovanju, še precej pičlo število članov in podružničnih prijateljev.

Predsednik g. Podbršček otvoril zborovanje, pozdravi predsednika vodstva centralne družbe dr. Abrama, njegovo gospo, predsednico tržaške ženske podružnice in g. Šorne, predsednika šentjakobske podružnice. V svojem pozdravnem govoru se bridko pritožuje, da je vse premalo umevanja za to prekoristno napravo. Se huje je pa, da se dobe ljudje, ki vsled nepoznanja razmer in dela, ali celo vsled hudobije, zastrupljajo veselo onim, ki delajo. — Po tem pozdravu pozove tajnika, naj poroča o podrobnejšem delovanju. Tajnik g. Trobec je podal v skrbno sestavljenem poročilu ves potek tega poslovnega leta, ki je bilo zelo plodonosno. Slisali smo, da je vrtec popolnoma urejen po vseh zahtevah oblastnih; da je odbor imel 9 rednih sej in mnogo sestankov; da je odbor podružnice skrbel očetovsko za gojence vrta, za dobro in tečno hrano; a poleg tega je skrbel za razvedrilno in duševno hrano članom in prijateljem podružnice. V vrtec je sedaj preskrbljeno z vsem za otroke in druge oddelke. Vpisanih je v vrtec — čast zavednim staršem — 146 otrok. Kosil se je razdelilo v tem šolskem letu 12.009, kar glasno govori, koliko truda in skrbi je imel odbor, da je deloma izprosil, deloma prekršil do ogromno količino hrane. Ob tej priliki se je tajnik v svojem poročilu zahvalil vsem dobrotnikom, ki so prisrčno podružnici na pomoč prišli.

Poročilo bi bilo, ako bi hoteli tu naštevati vsa imena naših zlatih ljudi. Glede prireditve je omenjal, da jih je podružnica priredila 14 in, če pomislimo, da nimamo za te nobenih primernih prostorov, je res odbor napravil skoraj več, nego je bilo mogoče. Zahvalil se je posebno listu »Edinosti«, ki je drage volje objavljala vsa poročila in darove, nadalje dobrotnikom, ki so z denarjem stalno podpirali podružnico, in vsem sodelavcem pri prireditvah, kakor tudi »Zen. združenju«, ki je o priliki božičnice obdarovalo 64 otrok. — Prosil je, posebno mladino, da bi opustila malomarnost in se zavedala, da je ona naša bodočnost!

Poročilo, ki je bilo zelo obširno in podrobno, je bilo sprejeto soglasno s splošnim odobravanjem. — Na to je sledilo blagajnikovo poročilo, ki je bilo zelo razveseljivo. Kaže nam preko 52.000 Lit. prometa v teku devetih mesecev.

Dohodki:		Lit.
Saldo 1923	125.95	
Darovi v letu 1924	5.672.90	
Prireditve	9.681.70	
Člamarina	458.—	
Razni dohodki	10.228.90	

Skupaj	L. 26.167.45
Stroški:	
Upravni stroški (v tem številu je vračunena plača posrednice, kuharice in drugih pomagavev)	Lit. 2.194.80
Prireditve	4.535.10
Refekcija	6.768.05
Nabave in založbe (med te stroške spada dozidanje druge šolske sobe, kuhinje, odra, kuhinjska oprema itd.)	12.467.55
Saldo koncem 1924	201.95

Skupaj . . . L. 26.167.45
Podružnično premoženje znaša 11.480.15 Lit.

Tudi blagajnikovo poročilo je bilo sprejeto s splošnim odobravanjem. Pregledovalec računov g. Antončič je poročal, da sta pregledala s tovarišem Klunom, vse račune, prikoze, pobornice in knjige ter našla vse, ne samo v lepem, pač pa vzornem redu, vsled česar predlaga absolutorij in zahvalo. Ko je še odbornica Grčičeva poročala o inventarju vrta, smo prišli na zadnjo, najtežjo točko: volitve novega odbora. Stvar se je precej zavlekla, tako, da smo morali nadaljevati s to točko v nedeljo 1. februarja. Takrat se nam je posrečilo, da smo ohranili vse dobre delavce prejšnjega odbora in pridobili še novih, katerih dosedanje delovanje priča, da bo podružnica tudi v bodoče korakala po isti poti kot doslej, v kar pomozi Bog in naša zdrava razsodnost.

ZAHVALA.

Preteklo nedeljo se je vršila v Barkovljah lepa cerkvena slavnost: sklep sv. misijona. Obenem sem podpisani obhajal 25-letnico svojega župnikovanja v tej župniji. Pri tej priložnosti sem dobil od župljanov toliko dokazov naklonjenosti in prijateljstva, da sem bil veselo iznenaden.

Stejem si v prijetno dolžnost, da izrazim tem potom svojo iskreno zahvalo vsem dragim župljanom obeh narodnosti, posebej še pevskemu društvu »Adrija« in domači gudi.

Mons. Anton Kjuder.

— Poroka. Poročil se je 5. t. m. g. Josip Grabar, trgovec in gostilničar v Bitinjah v g. čno Pavlo Urbančič s Knežaka. Srečno!

— Ne v Argentini. Iz Buenos Airesa prihaja poročilo, da je v Argentini letošnja žetev, ki je bila nedavno končana, znatno zaostala za žetvami zadnjih let ter da vlada v tej južnoameriški republiki velika brezposelnost.

— Smrtina Losa. V nedeljo, 1. t. m. je v Ljubljani za vedno zatisnila oči absolventinja ljubljanske trgov. akademije, g. čna Svetlana Svetina iz znane in ugledne družine Svetina, rodom iz Kolonovca. Pokojnica je dolgo časa bolehalo in kruta smrt jo je odrgala od svojih dragih v nežni mladosti, ko ji je bilo komaj 22 let. — Kljub praznikom, vsled katerih ni bilo mogoče javiti to bridko izgubo potom časopisa, se je pogreba udeležilo veliko število občinstva ter posebno njemu tovarišic in tovarišev, ki so počinjo v globoki svoji žalosti spremlili k zadnjemu počitku, na pokopališče pri Sv. Križu. Pogreb se je vršil v torek, 3. t. m. Večni mir in pokoj njeni blagi duši, toli prizadeti družini pa najglobokeje sožalje.

— Društvo državnih upokojencev naznanja, da bo imelo danes 8. t. m. v dvorani Dante (ul. G. d'Annunzio št. 1) svoj občni zbor. Začetek ob 14. uri.

— Državne drevesnice. V Tolminu in v Cerkljem bodo razdajali spomladi sledeča drevesca: 180.000 štiriletnih jelk po 25 lit tisoč komadov, 12.000 troletnih jelk po 30 lit tisoč komadov, 120.000 2-letnih mesecov po 25 lit tisoč komadov, 50.000 enoletnih aliacij po 25 lit tisoč komadov. Prošnje naj se pošljejo gozdnomu nadzorniku g. inž. Kralju najkasneje do 1. marca t. l.

Društvena vest

„Pogumni krojaček“ pri Sv. Jakobu

Danes popoldne ob 3 uprizori »Čitalnica« pri Sv. Jakobu veleznanično igrvo v 4 slikah — »Pogumni krojaček«. Za igrvo vlada veliko zanimanje posebno med mlado mladi. Opozorjamo na igrvo tudi občanice. — Pri igri, ki se igra v kstumi, nastopi ves ensambel »Čitalnice« in gostuje znani naš komik »Florido Celestin«. Igrvo režira g. Tertič. — Predprodaja vstopnic danes od 10—13 v dvorani D. K. D.

— Športni klub pri Sv. Mar. Magd. spodnji priredi v soboto, dne 14. t. m. v dvorani pri Miklavcu (Kačun) družinski zabavni in plesni večer. Začetek točno ob 20. uri. Ker je delni dobiček namenjen »Šolskemu društvu«, se nadejamo številne udeležbe. — Odbor.

— Veliko mladinsko pustno zabavo priredi danes zvečer šentjakobska »Čitalnica« v dvorani DKD pri Sv. Jakobu pod vodstvom g. A. Pertola in ki bo trajala od 8. do 12. ure. Kdor si želi zabave, naj le pride.

— Maskerada prireditelj šentjak. »Čitalnice« bo v soboto, 14. t. m., v dvorani DKD pri Sv. Jakobu. Opozorjamo že danes bratska društva na to tradicionalno prireditev. Posebno dobrodošle bodo narodne noše. Vstop pa bo dovoljen le dostojnim maskam. Za okrepčilo in vse potrebno bo tudi preskrbljeno. Prihodnjič kaj več.

— S. D. »Adria« priredi na pustno soboto, 21. t. m., v dvorani DKD pri Sv. Jakobu I. veliko sportno-maskerado zabavo. Ker je to prva prireditev te vrste, in z ozirom na to, da je čisti dobiček namenjen razširitvi društvenega sportnega igrišča, pričakujemo s strani sportnega občinstva vsestranski odziv. Omenimo naj za danes le to, da se bo med venčkom vršila nadvse zanimiva tekma v tej panogi sporta. Torej nasvidenje!

SPORT

Na članek v »Edinosti«, od 5. t. m. pod naslovom »Sportno Združenje« podpisano od Sportnika hočem podati tu nekoliko razbistrila z upanjem, da nobena stvar ni tako slaba, da bi ne imela tudi svoje dobre strani. Gospod Sportnik pravi, da podaja nekaj svojih izkusitev, ki si jih je pridobil v opazovanju našega sportnega gibanja od prvega početka pa do danes, kar je od njega jako lepo, le škoda, da ne pove od kdaj ga opazuje. Morda ga opazuje že od leta 1907., ko se je ustanovilo tržaško kolesarsko društvo »Bačani«, katero je sicer gojilo le kolesarstvo, a je vendar organiziralo precej pomembnih dirk, tako da smo prihajali pred tujerodci že takrat tudi na sportnem polju v poštev. Ali morda opazuje sportno gibanje le v zadnjem času ko moraš že paiziti na ulici, da ti ne lupne žoga v glavo. Kdor pa samo to opazuje, si ne more pridobiti prav velikih izkusitev posebno ako tudi sam ne aktivno sodeluje; vsaj administrativno ali organizatorično.

Preidem na delovanje Sportnega Združenja. Gospod Sportnik pravi v svojem članku, da se je pokazala pomembnost že na obnem zboru S. U., oziroma pri volitvah odbornikov. Niso li bili povabljeni zastopniki vseh S. K. na ustanovni občni zbor in, ako niso bili, je li morda to zakrivil odbor S. U.? Ali ni imel vsak zastopnik proste roke, da je volil, kogar je sam hotel, oziroma oni S. K., ki ga je v to pooblastil? Nisem sicer pooblaščen zgovarjati tu ostalih zvestih odbornikov Sportnega Združenja, vendar si lastim pravico, da izjavljam tu, da se ni nihče vsiljeval, kakor mi je znano. Da ne bom predolgčasen, vprašam naravnost g. Sportnika: ali ne obstoji vsak ustanova iz gotovega števila članov. Kaj naj bi napravilo S. U. za pridobitev članov drugega, kakor da jih uljudno vabi za vstop potom pisem in lista »Edinosti«? Ali bi morda kdo nasvetoval, da bi S. U. vzelo v roke »santo manganello«, da bi prisililo S. K. in »črke« k vpisu? Izgovor, da to ali ono društvo ne pristopi v S. U. — kakor pravi g. Sportnik — vsled tega, ker S. U. ne deluje, se ne zdi prav okusen, impak bi rekel egoističen, ker se s tem izgovorom kaže, da bi hoteli krožiti naprej videti, koliko bo od tega imelo dobička in potem bo šele pristopilo. Gospodu dopisniku je vendar dobro znano, da vsako društvo, klub ali krožek, ako zamore kaj nuditi, nudi le svojim članom in ne nečlanom.

Dalje pravi g. Sportnik, da se je zamudil dragocen čas, da se niso poslali naši fanti na tečaj za sodnike, ki ga je priredilo F. I. in C. L., dasi je pri nas pomanjkanje večjih sodnikov. Za koga je S. U. dolžnost skrbeti, je bilo povedano za zgoraj. Strinjam se popolnoma z g. Sportnikom, da se čisto opazi pri naših tekmovalcih, da rabijo zlasti med igrlo le tuje izraze, kar ni ravno lepo in častno za nas. Vsled tega je dolžnost nes vseh skrbeti, da to prenehata. Ni pa to sportno, da bi kar sodnik X metal igralca z igrišča vsled tega, čer je spregovoril tujo. Kaj takšnega se lahko dogaja le v kraljestvu zelenega carja, kjer kar imenuje »vunabčitelja« ne pa sodnika, ki ne sme imeti druge naloge in pravice razen objektivno soditi igro, ne pa odločevati, kdo sme igrati in kdo ne. Preidem na oni odstavki, kjer pripominja g. Sportnik, da bi moralo S. D. Adria odstopiti kupo — dar gosp. Al. Povha S. U. Hm? Kje na božjem svetu prireajo Sportni Savci

tekme razen v slučaju, ko gre za prvenstvene tekme med vsemi članicami Saveza? Pa tudi ako bi mi hoteli delati izjemo, kje pa so člani in sredstva pri S. U.? Kar se tiče pristranosti, bo skrbelo S. D. Adria, da bo imelo vsako društvo, vsak klub ali krožek svojega zastopnika v komisiji, kakor tudi S. U. samo.

Gosp. Sportnik, je kakor pravi, imel prikol opaziti precej delavnosti v različnih klubih. Zato pa prosim, ako prav nistem zato pooblaščen od S. U. ampak radi koristi za našo stvar, da g. Sportnik nasvetuje vsem sportnim korporacijam, da se včlanijo pri Sportnem Udrugu, nju, da s tem pridobijo delavoljni in zmorni ljudje pravico voliti in voljeni biti. Sportno Udrugu, oziroma njega odbor, bo gotovo tako "dobrodoščen", da bo sklical izredni občni zbor, a v nasprotnem slučaju ga pa članice lahko v to prisilijo. Torej na delo za naš napredek tudi na sportnem polju. S. U. pa bo gotovo tudi pred izrednim občnim zborom vsak delavec v tem pogledu dobrodošel!

A. Podbršček.

Sportno Udruguje organizira tečaj za sodnike za nogomet in hazeno, katerega namerna začeti v drugi polovici tega meseca. Prosim vsa sportna društva in krožke, da prijavijo v postev prihajajoče članice, ki bi bili voljni obiskovati tečaj. Sportniki, ki niso člani sportnih društev, se lahko prijavijo direktno Sportnemu Udrugu. Predavani bo približno 15 po 2. uri zvečer. Prijave je poslati na S. U. Via Torre bianca 39, I. najkasneje do 12. t. m. — Predsedništvo S. U.

S. K. Val v Barkovljah naznanja, da se bo vršil v torek, 10. t. m., ob 8. uri zvečer, sestanek hazenice. K sestanku so vabljene tudi one gospodične, ki so se svojetčasno že vpisale, in one, ki imajo veselje do tega lepega sporta.

Sportno Udruguje apelira na vse sportne organizacije, da se čim prej včlanijo ali vsaj odgovorijo, ali se mislijo včlaniti ali ne. Prijave je nasloviti na: Josip Puhalič Via Lavatoio 11, ali na predsednika S. U. — Odbor.

S. D. Adria vabi vse članice in člane na sestanek, ki se bo vršil v torek 10. t. m. v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu. Ker se bližajo tekmi za kupo g. Al. Povha in sportni prireditvi dne 21. t. m., je nujno potrebna navzočnost vseh.

Iz tržaškega življenja

Njega ni, a ona umira... Ljubezen je višek sreče ako se razvija po volji in hrepenenju srca, drugače je pa ljubezen vir grenkosti in bridkih razočaranj. Med mnogimi, ki so izkusili oboje, je brezdvomno 24-letna zasebnica Pierina Novello, stanujoča v ulici F. D. Guerzari. Imela je ljubavno razmerje z nekim mladim ribičem in je bila srečna. Toda sreča je opoteča, posebno v ljubezni. Kakor se pogosto dogaja, sta se lepega dne zaljubljenca sprla, in zlate sanje Novellove so se razblinile v prazen nič. Kaj je bilo vzrok sporu, ni znano. Večera zarana jutraj se je Novellova napotila z neko prijateljico k svojem drugemu, ki stanuje v ulici S. Marco. Toda ni šla k njemu na dom, temveč je naprosila prijateljico naj jo pokliče na ulico. Med tem časom je Novellova, ki je ostala sama, izvršila obupni korak, h kateremu se je bila odločila: izpila je precejšnjo količino karbolne kisline. Ko se je prijateljica vrnila, je našla Novellovo zvijajočo se na tleh v strašnih bolečinah. Neke mimosoidične carinske stražnike je obvestil o dogodku resnično postaja. Na lice mesta je prihitel zdravnik, ki je podal zastrupljeni prvo pomoč, naskar je bila nesrečna ženska prepeljana v mestno bolnišnico kjer se sedaj bori s smrtjo.

Nekrečen korak. Ko se je zasebnica Ana Cozzio, stera 68 let, stanujoča v ulici Malolice št. 4, predinsnočno vračala domov, se ji je spodrsnilo na stopnicah in padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Prepeljali so jo v mestno bolnišnico.

Zrtev avtomobila. Včeraj predpoldne je bil prepeljan v mestno bolnišnico 37-letni trgovec Alojzij Gorjup, stanujoč na Proseku št. 161; imel je številne poškodbe po prsni in nogah. Kakor je mož povedati, ga je pretekli petek, ko se je vračal po opravihi domov iz Trizice, podrl neki avtomobil, ki je pridrl pred njim. Priskočil mu je na pomoč neki kmet, ki ga je prepeljal na Prosek. Gorjup se je sprva mislil zdraviti doma, ker se je po pozneje počutil slabo, je moral v bolnišnico.

Iz tatinkega dnevnika. Zasebnica Bice Morpurgo je prijavila na policijskem komisariatu v ulici G. Brunner, da ji je predinsnočno, ko se je vračala domov, neki zlikovec iztrgal na ulici ročno torbico z zneskom 250 lir.

Predvečernjimi jutraj je stopil v mesnico Danteja Menegoni v ulici Roma št. 29 neki mladenič, kupil nekaj mesa ter plačal s 500 lirskim bankovcem. Blagajničarka mu je vrnila preostanek, toda bodisi, da se je pomotila, bodisi, da je neznanec neopažen segel v predal, pozneje ugotovila, da ji manjka znesek 250 lir. Dogodek je bil prijavljen kvesturi.

Vesti iz Istre

Iz Kozince. Danes priredi pevsko društvo "Venec" s sodelovanjem raznih društev velično predpusno veselico s petjem, igro in pristo zabavo. — Začetek točno ob 3. pop.

Iz tržaške pokrajine

Iz Sežane. Dramatični odsek gasilnega društva je uprizoril v Sežani dne 1. in 2. t. m. Tolstojev dramo "Moč teme". Vseučelje, ki pozna delo, ve, da to ni lahka stvar, ki jo more podatki meni tebi nič tudi po podzelskih odvih. Teško je igralcem umeti svoje vloge in se živeti vanje in težko je gledalcem domesti globino razvoja drame. Potrebno je, da pozorno in vztrajno zasledijo razvoj dejanja in se poglabljajo vanj, ako hoče razumeti psihični moment človeških strasti in zablod, ki nam jih pisateljska slika. Drama je primerna le za velike odre, kjer imajo dosti in dobrih igralskih moči in širši publikum. Priznati moramo Sežancem, da je bila njihova poteza zelo smela, ko so sešli po tem delu.

Znano je, da ima Sežana nekaj prav dobrih moči, ali premalo jih je bilo, da bi bili mogli kriti vse vloge. In kar je bilo nedostatkov, so jih zagrešili baš z dopolnilnimi močmi. Opazilo se je to predvsem v zadnjem dejanju, kjer je policaj svojo sekundarno vlogo silil v ospredje in spravi ob veljavo glavne osebe. Ravnotako je motilo omizje, ki ni pokazalo nobene skupnosti in zanimanja za razvoj krize, ter je s tem pokvarilo celoto slike. Vendar smo tekoma nastopa teh mlajših sil videli nekatere, na katere se lahko polaga najboljša nada za bodočnost, tako na pr. Marinka, katere je prav lepo pokazala čednostno dekle, oziroma ženo, le preveč hitela je v recitiranju. Kaj več obeta tudi deklica (g.čna Mini Starčeva) zlasti pa mala Anjuka (Solza Starčeva). Izmed moških naj omenimo hlapca Mitriča (g.čna Ozbija), ki zasluži večjo vlogo, kjer bi se mogel redno zasedati goriške porote. Kot prva je

razmahniti in bolj pokazati svoje zmoglosti. Odrzela se je prav dobro. Ostale manjše vloge so zadovoljivo ene več druge manj, prav posebno ne nobena. Moralni bi bili paziti pri razdeljevanju vlog na temperament posameznih igralcev. Manjše vloge so baš v pojašnjevanje in razlago glavnemu dejanju, ne celota sama zase. Zaradi tega so ravno tako važne kot glavne, in ako se igralci tega ne zavedajo oziroma ne odgovarjajo, namesto da bi glavno dejanje dopolnili, mu še odvzamejo. Na ta način pa trpi cela igra in izgubi mnogo na učinku.

Če manjše vloge niso ustrezale popolnoma zahtevam, so pa glavne osebe dokazale, da so vredne slovesa, ki ga uživajo. Anisja (g.čna Gerbecva) je bila naravnost izvrstna ob žentovanju. Nikita dober in v boljših rokah kakor ga Frana Stofla ne bi mogel biti. Pjotr (g. Fr. Pirjevec) in Akim (g. Tajko Brar), ki je ustvarjen za vloge starih, sta se obnesla kot vedno. Matijona (g.čna Bizjakova) je razumela svoje vloge in nam jo podala izvrstno. Toda tisto zategovanje vsake besede, če je bilo ponekod na mestu, ni bilo povsod, in je motilo celotno harmonijo.

Naj omenimo nekoliko tehnično stran prireditve. Oder je bil dovolj okusen prirejen. Razsvetljava odra pa je bila preslaba. Temu je treba opomesti in dodati še par luči spredaj in zadaj. Kostumi so se dovolj dobro odgovarjali ruskim oblikam in šminke so pristojale. Povedati moramo, da je režiser g. Jerina desegel s to prireditvijo zelo lep uspeh, ki je gotovo poplačal njegov trud in prizadevanje v obliki meri. Saj je napeto zanimanje do konca in burno posojanje bilo dokaz in priznanje dramatičnemu odseku njegove življenjske moči in sposobnosti, obenem pa vzpodbujevalna ovacija k nadaljnjemu delu. Dodamo naj še, da je bila dvorana nabito polna. Do 800 ljudi je prihitelo od vseh strani Krasa. To zopet dokazuje, kako velika je potreba po naših prireditvah. Tudi Sežanci se morajo tega zavedati in vztrajno nadaljevati pot, na katero so tako izvrsto stopili.

Iz Stori. Vse je pripravljeno, da se uprizori Finžgarjeva ljudska drama "Razvalina življenja", samo — dovoljenja nam ne dajo. Mesec dni bo čmalu poteklo, odkar smo vložili pri kompetentnih oblasteh tozadevno prošnjo. Toda naš odposlanec mora vsaki krat, ko je prisiljen jim napraviti svoj obisk, slisati: Presniete uprizoritev, ker nismo prejeli še odgovora od Poncija..., drugič od Pilata... itd. Vendar upamo, da se nas bodo za prihodnjo nedeljo, 15. t. m., usmili in nam omogočili prireditev, za katero ima društvo že precejšnje stroške. Prosimo vse, ki smo jih vabili na udležbo, da nam ne zamerijo in da se odzovejo ponovnemu vabilu za dan, ko se bo prireditev lahko vršila. — Odbor.

Vesti z Goriškega

Spremembe na komisarjem stolčku v Solkanu. Ker je dosedajni komisar solkanske občine, stavebnik Nibrant, odstopil, je bil imenovan na njegovo mesto gostilničar Mirko Mozetič. Zakaj ni politična oblast raje razpisala občinskih volitev? Mar bo večno solkanska občina ječala pod komisarstvo peto? Četudi sta prejšnji in sedanj komisar domačina, vendar občino bi moral upravljati občanarjev začetno izvoljeni občinski svet, pa ne ljudje, ki so si znali s krivljenjem hrbtov pridobiti zaupanje politične oblasti.

Goriški podprefekt premeščen! Po odredbi ministrstva za notranje zadeve je goriški podprefekt dr. Robert Nicolotti premeščen v Savono in na njegovo mesto pride koprski podprefekt markiz cav. dott. Francesco di Sini.

Ta kratka vest bo gotovo napolnila z neznanostjo radostjo srca vseh goriških Slovencev izvenših vitezka srca Bandellija in Peternelija. Sicer ne pričakujemo tudi od njegovega naslednika nikakih blagodat in si ne delamo v tem pogledu nikakih varljivih iluzij, vendar eno je za nas gotovo, in to je, da tako nespošobnega podprefekta, kakor je bil dosedajni, goriški okraj še ni imel in da ga bo težko še kdaj imeti. Tudi prejšnji prefekti in podprefekti niso bili prav nič naklonjeni goriškim Slovincem, toda znali so se živeti v zanje nenavadne razmere, ki vladajo v goriškem okraju vsled razlike narodnosti njegovega prebivalstva. Temu primerno so tudi upravljali okraj in dosegli so čudo, da se je tudi slovensko prebivalstvo na Goriškem čimdalje bolj vživljalo v za njega nove razmere. Baš ko je bil ta proces v najlepšem razvoju, pa je prišel Nicolotti in je pokvaril vse njihovo dotodanje delo. Nicolotti se ni namreč prav nič potrudil, da bi spoznal svoje upravljence, njihov jezik, šege in navade ter njihove težnje. Sedel je na goriški podpresekuri, tuj in nepoznan in od tamkaj j s svojimi povelji upravljati tuj in nepoznan mu okraj po smernicah in navodilih svojega svaka poslance Pisenčija, obmejnega politika v Vidnu. Doba njegovega vladanja na Goriškem pomeni težak udarec za državno misel na Goriškem, kajti za časa njegovega "upravljanja" je izgubila državna uprava sleherni ugled v očeh goriških Slovencev. Pa ne samo med goriškimi Slovinci, temveč tudi med goriškimi Italijani je bil Robert do skrajnosti obsojen, tako da prinaša verašina "Voce di Gorizia" vest o njegovem premeščenju pod naslovom "vesela novica za Goričane".

Tudi na njegovega naslednika ne stavimo goriški Slovenci, kakor smo že goričani omenili, nikakih posebnih upov in nad. Pač pa pričakujemo, da bo novi podprefekt sposobnejši uradnik nego je bil dosedajni. Če se te naše skromne nade uresniči, potem se zna spreminiti položaj goriških Slovencev v marsičem na bolje.

Kakšni fanti so to? V Grgarju se je vršil minule dni občni zbor tamkajšnjega fašja. Ob tej priliki je držal politični tajnik II. goriške cone, Ubald Stefanelli, grgarskim fašistovskim ovcem daljšo pridigo — seveda v italijanski — o dolžnostih, disciplini in pokornosti fašistov za zmoglaslavo fašistovsko stvar. Nato je podal Bogomil Biteznič tajniško poročilo, ki je bilo seveda odobreno. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči novi odbor: za polit. tajnika Franc Mlost, za odbornika pa Josip Biteznič, Doljak Peter, Šušmelj Josip in Rijavec Rudolf. Novemu odboru kličejo: le tako naprej po začrtani poti, ki vam bo pa prej ali slej zmanjkala pod nogami, in tedaj se zrušite v brezno sramote in zaničevanja!

Puccinijeva proslava v Gorici. V torek se bo vršila v dvorani Trgov. doma proslava nedavno umrlega italijanskega skladatelja Puccinija. Na sporedu so razne njegove skladbe in odlomki iz njegovih oper. Pri proslavi sodelujejo tudi pevski zbor "Pevskega in glash. društva".

Goriška porota. V petek je prišlo iz kmetijskega zasedanja goriške porote. Kot prva je

prišla na vrsto obravnava proti 36-letnemu kurjaču Valentinu Calligaris iz St. Petra ob Soci. Calligaris je obtožen, da je dne 5. dec. 1923. sprožil proti natakari Rini Bearzotti v Ločniku tri strele iz samofresa ter jo težko ranil. Zagovarjati se mora radi poskušenežnega umora, ker je streljal na Bearzotti z namenom jo umoriti, do česar ni došlo le vsled od njega neodvisnih okoliščin. Ker je zagovornik Calligaris, odv. Miagostovich, nenadoma zbolel, je bil uradno imenovan mesto njega odv. Vinci, vsled česar je bila razprava preložena na večer, soboto, da je lahko novi zagovornik prečital in preštudiral kazenske spise.

Repriza "Pohujšanja" v Gorici. O ponovitvi Cankarjevega "Pohujšanja" v Gorici smo prejeli še sledeče poročilo: Na svečeno igramo reprizo "Pohujšanja" v dolini šentlarijski je bila kot prva uprizoritev zelo dobro obiskana kot tudi dobro igrana. Občinstvo, kateremu je bil pred pričetkom predstave razložen smisel Cankarjeve larse, je z zanimanjem sledilo razvoju dejanja in uživalo ob karakterizacijah teh po Cankarju tako dovršeno podanih tipov slovenske družbe.

Nedvomno je kot igralce dominiral g. Terčič, kot gost v vlogi Petra, čeprav je kreacija te skorda pasivne vloge najtežja in najmanj hvaležna. Jacinta — Mervičeva ni zaostala za pri premijeri podano igro, županja — Gaberščekova je dobro vodila "prvo besedo", dacka — Delpinova je bila, kot tudi ekspeditorka — Kledejeva ter štacumarka — Vilka v mimiki, maski in glasu zelo na mestu. Prikaže so nam vse z eno besedo pravo podelsko elito.

Nada Jugova kot popotnik je s svojo najenostj morda še najbolj vplivala na občinstvo morda še najbolj vplivala na občinstvo. Ona pa je tudi skoro že igralka in ne več diletantka.

Nadaleje je bil župan — Levpušek v začetnem govoru prvega dejanja tako topel in rodoljuben, da je resnično vodil in obvladoval to čedno družbo moralistov in grešnikov obenem. — Dacar — Vendramin — je bil dokaj jugoslav, posebno pa lep in gotov v gesti.

Učitelj Stilič — Birs — je imel nadvse sročen večer; predstavljal je v maski, izrazu, govoru pravo ubogo paro slovenskega učitelja, po katerem si upa vsakdo udariti, sestraždan je bil in plašen, pač kot človek, ki ga pade iz kraja v kraj. Tudi je bil sugestiven in tako nepriljono naiven, da je ogrel vsakogar, ki je pojmoval njegovo vlogo. — Notar — Mainaršič, štacunar — Živec, cerkovnik — Bratuž, so predvsem točno sekundirali v tem pestrem gosposkem krogu. Posebno Bratuž je dopadljivo sukal svoj glas; morda je bil mestoma nekoliko preimpulziv. — Debeli človek — Podmenik je bil povsem na mestu, zloje — Gomček pa je — dasi je bil preciznejši v prvi predstavi, naravnost vodil celotno predstav. Njegove kretanje, patos, lastno ustvarjanje, vse je kazalo globoko pojmovanje ter nedvomljivo rutino pravega igralca.

Scenarija, predvsem zadnjega dejanja z verando, dobra, maske in obleke v splošnem tudi. Tuptam je bilo videti, da manjka inspicijent; enako je škoda, da se je poslabšalo nekoliko zadnje dejanje; ples Jacinte je bil predolg; rodoljubi so pozabili ploskati, ali pa jim je zaprlo sapo; suferka bi bila ob šumu lahko glasnejša, pa to so zadeve režije, ki pa ne sme tudi pri prejšnji popustiti.

Občni zbor Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici se bo vršil 15. februarja ob 10. uri predpoldne v društvenih prostorih, Corso Verdi št. 32, I. nadstropje. — Dnevni red po pravilih. — Vabljeni so vsi podporni in bralni člani.

Telovadno društvo v Gorici priredi 21. t. m., to je zadnjo soboto v postu maskrado v prostorih Trgovskega Doma, Kdor hoče zaključiti pustovanje v vselem razpoloženju, naj pride. Vabilo pride na dom, pomotoma pregledani, naj se obrnejo v društveno tajništvo v ulici S. Giovanni 7.

Miren. Slovensko izobraževalno društvo v Miru uprizori v nedeljo, dne 15. t. m. in naslednjo nedeljo komedijo v štirih dejanjih: "Ulica št. 15". Opozarjamo že danes na to velemočno igro ter vabimo k udeležbi.

Iz Vipave. K zadnjemu našemu dopisu o odločitvi in neukturnem nastopu nasprotnikov proti našim nedolžnim prireditvam se par značilnih podrobnosti. Zadnje je smo ugotovili, da so dotične osebe z izzivanjem prekeranje iskale pretrveze za to, kar se je potem zgodilo. Razgati so hoteli našo prireditev. To pa iz jze, ker so oni na svojih prireditvah sami. Pozneje pa smo se averili, da je bilo res temu tako. Izblebetal je namreč v svoji nepravdnosti eden njihovih v razgovoru z nekim našim človekom. Priznal je, da so že poprej sklenili, da morajo našo prireditev onemogočiti. Ze pred dramatično predstavo so se posvetovali in dolotili načrt, kako naj izvršijo svojo grdo namero. Vsa tista štorija z "Giovinezza" in krajevo koračnico je bila uprizorjena z namenom, da pride do prekeranja in nemira, ki sta dala res povod, da so orožniki razgnali občinstvo!

Isti elementi rovarijo sedaj za razpust občinskega zastopa, da bi prišel v občinski urad kak pohlepen komisar s tajnikom istega kalibra. Kaj je njim na koristi obline in občinarjev, da le pride kdo do lepih liric na račun občine! No, hvala Bogu, ljudstvo jih je začelo spoznavati. Tudi takim, ki so se dajali doselej prenamenjati od sladkih besed in klevet na škodo poštenih ljudi, so se začele odpirati oči. Stevilo "odčrnhajnih" se krči kakor sneg na pomladanskem solncu. (Kar se tiče krajeve koračnice, se nam poroča, da oblastva sama nočejo, da bi se ta himna svirala ob vsaki in tudi najzujemnejši priliki, ker se s tem le profanira, kar mora biti vsakemu državljanu v spoštovanje. Znan nam je n. pr. slučaj, ko so nekje na deželi na taki zabavi, pozno popoldne in v tistem znanem — vlažnem razpoloženju in ob divjem kriku začeli svirati kraljevo koračnico. Kmalu pa je prihitel eden častnikov, ki je — pameten mož — takoj ustavil sviranje in pošteno ozmerjal tiste — popolnočrne "patrijote"! To v vednost našemu ljudstvu za porabo ob takih zlorabah. Prip. uredništva).

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 965.— do 980.—; Belgija od 123.50 do 125.50; Paris 130.— do 130.50; London od 115.40 do 115.70; New York od 24.0750 do 24.1750; Španija od 341.— do 346.—; Švica od 461.— do 467.—; Atene od 39.— do 41.—; Berlin od 567.— do 577.—; Bukarest od 12.25 do 12.75; Praga od 71.25 do 71.75; Ogrska od 0.0332 do 0.0340; Dunaj od 0.0335 do 0.0345; Zagreb od 39.10 do 39.35. VALUTA: Avstrijske krome od 0.0335 do 0.0345; dinarji od 89 do 39.35; dolarji od 24.0550 do 24.15; novi 20 frankov od 92.— do 93.— fuat šterling od 115.30 do 115.60. Benezijske obveznice 81.25.

Mali oglasi

SOBO, opremljeno in zračno, išče pri mirni družini v Barkovljah višji uradnik. Ponudbe pod "Min" na upravo.

SOBA z dvema posteljnima s da v najem delavcem. Via Maicolica 13, IV., desno. 188

BABICA sprejema noseče. Ljubezniva postrežba. Na željo zdravniška pomoč. Tajnost zajamčena. Cene zmjerne. Via Madonnina 10, II. 189

PRIDEN ekonom, želi radi spoznanja, dopisovati z gospodično ali vdovo do 35 let, s premoženjem. Tajnost zajamčena. Ponudbe pod "Tajnost" na upravništvo 190

SREČO, pretoklost in bodočnost življenja pove kromant v via della Pietà 12, vrata 6. 191

HISNA, ki zna dobro kuhati, se sprejme. Kozmann, Piazza Ospitale 7, I. 192

NA NOVO preureje kinematograf "Aurisa" v Nabrežini, bo predstavljal v nedeljo, dne 8. t. m., znamenito komedijo "Doli z menjavo". Začetek ob 4. uri popoldne. 193

BABICA, diplomirana, sprejema noseče dnevno. Ljubezniva oskrba. Govori slovensko. Na željo zdravniška pomoč. Tajnost zajamčena. Via Bosco 10, I. 194

DELAVEC se išče za obdelovanje posestva. Vetta Scorcola 860. 195

UGODNA PRILOKA. Prodajo se štiri hiše. Informacije pri Antonu Miklavcu in Zorko Jerman-u, pisarna g. dr. Wilfana. 196

HISNA, pridna in poštena, se išče. Predstaviti se v via Giacinto Gallina 5, V.; Senica, od 1—3. 197

HISA v Šmarjah št. 13, pri Sežani, se prodaja dne 9. t. m. jutraj, v Sežani, na sodniji, v sobi št. 3. 186

LEXIKON Mayer VI. izdaja, popolnoma nov. 20. zvezkov, se ceno prodaja. A. Šuc, Koper (Capodistria). 187

SOBA, zračna, se odda poštenu osebi (izključno ženski) v Via S. Marco 13, Menetto. 198

MESNICA, središče Postojne, s tremi koncesijami, dve za okraj, dam v najem do ponedeljka. Perdan, Postojna 136. 183

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vreč ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 51

35-LETNA gospodična, neomadeževane praktčnosti, inteligentna, z ljudskošolsko izobrazbo, s 60.000 lir prihranka, se želi seznaniti s primernim gospodom v svrhu ženitve. Prijazne ponudbe pod "Vzorna gospodinja" na upravništvo. 181

KOTEL, cavast, 5 m površine, razgret s 7 atmosferami, parni kotli na največji pritisk po 5HP. Cena L. 9.000. Mlekarna Papanario pri Pierisu v Furlaniji. 182

KREPEKA kovaškega vajenca, poštenih staršev, sprejme Ivan Šček, kovski mojster v Vipavi. 182

Mali oglasi

v "EDINOSTI" imajo najboljši uspeh

Zavarovalnica L'UNION, Gorica je preselila urad v VIA BARZELLINI 2/I nadstr.

Predno kaj nakupite, obiščite Veliko skladišče pohištva ALESSANDRO LEVI MINZI Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13 Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbi.

Prodaja samo na debelo Kuhinjska posoda iz emajliranega železa, lesene pipe, s plutcem češkega izvora, luči in svetiljk, jedilnega orodja, ŠKAFOV, VEDER prve vrste in po zmernih cenah, decimalnih mer za tekočino, struglj, ml nov za kavo, kotlov, ponev, ščipalk za perilo, likalnikov in več drugih hišnih potrebščin iz železa, cinka in pokositrenega železa. 161 FRATELLI LEDERER TRST, Via G. Galatti 14 nasproti glavne pošte, TRST

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA Središnja v Pragi Podružnica v Trstu Ustanovljena 1. 1868 Lastna palača: Ulica Roma 7 Delniška glavica Kč 200.000.000— Rezerve Kč 131.600.000— PODRUŽNICE: Mt. Boleslav, Bratislava, Brno, Náměck, Brd, České Budějovice, Hodonin, Hradec Králové, Jilava, Karlovy, Vary, Kolin, Liberec, Kocice, Miln, Olomouc, Mor. Jostava, Pardubice, Plzeň, Píseč, Prostějov, Tabor, Teplice-Sanov, Trst, Usti nL, Dunaj, Spajka, — AFILIACIJE v Nemški Avstriji, Jugoslaviji, na Poljskem in na Ogrskem. BLAGOVNI ODELEK SAFES Izvršuje vse bančne posle pod najboljšimi pogoji. — Izdaja nakaznice (vaglia) Banca d'Italia pristo provizijo. Brestovi: ŽIVNOSTENSKA — Trieste 60 TELEFONI: 1078, 1089, 2167, 4312

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slavica. Via Giulia 29. 64

PRODA SE lepo posestvo, dobre pol ure oddaljeno od mesta Celja, na bivšem Stajerskem, obstoječe iz zidane hiše, skoraj novega gospodarskega poslopja, oboje z opeko krito. Takoj pri hiši so jive, travniki in gozd, v skupni meri do približno 17 oralov. Vsa pojasnila daje lastnik Franc Kolenc, trgovec v Celju, Narodni dom. Posredovalci so izključeni. 176

POZOR TRGOVCI! Izredna prilika za nakup krasne trgovske hiše v malem mestu ob južni železnici Spodnje Stajerske. Cena Din. 165.000 in Din 200.000. Obe enonadstropni, velik vrt, gospodarsko poslopje, lepi lokali in stanovanje. Na prodaj so vsake vrste mala in srednja kmetijska posestva, gostilne, mlinci, žag v velika gozdna posvetva. Arzenšek & Comp., realiteta pisarna, Celje, Kraja Petra cesta 22. 173

Konsumno društvo v Lonjerju

Vabijo se vsi člani na

redni občni zbor ki se bo vršil

v nedeljo, 1. marca t. l. ob 9. uri jutraj, v lastnih prostorih,

s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Odobritev letnih računov.
5. Volitev novega odbora.
6. Vpisovanje novih članov.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

169 ODBOR.

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje kupuje Zlatarna ALBERT POVN Trst, Via Ma zini 46

Odvetnik 163

dr. Egon Staré uljudno naznanja, da je premestil svojo pisarno v ul. Valdirivo 30, II.

Znanost in umetnost

— **«Ženski svet».** Izšla je 2. številka s sledečo vsebino: Obrazi in duše. XX. — Franja Tavčarija (Marica Bartolova); Ubožica. — (Fr. Bevk). — Nadj. — Mjena ustca in svot. — (F. Milčinski); Uspavanka (pesem). — Marijana Kofarčeva; Črne rože. — (Gustav Strniša); Naši ženski samostani. I. — Zavod šol. sester v Tomaju na Krasu; Žena (Spis. S.); Amerikanez (pesem). — Fr. Ločniškar; Med mano je in tabo... (pesem). — Vera Albrechtova; Molče so govorili naju oči (pesem). — Fr. Pogačnik; Naši običaji in noše v sp. tržiški okolici (Antonija G.); Izvestja: Naše delo. — Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Higijena. — Gospodinjstvo. — Kuhinja. — Iz naše sčrtnje; Priloga za ročna dela.

— **Tedeusz Zielinski:** Antični in moderni svet. Poslovenil dr. Jože Glonar, Splošna knjižnica — znanstvena zbirka zvezek VII. V Ljubljani 1925. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 101 strani velikega 8°. Cena broš. Din. 36.— vez. Din. 45.

Knjiga obsega osem predavanj, ki jih je imel znameniti poljski učenjak svoje dni pred abiturientji srednjih šol v Petrogradu in obravnava razmerje antičnega, pred vsem grškega, duševnega sveta do problemov, ki se pojavljajo v moderni človeški družbi. Za slovenski knjižni trg je popolna novost, ker je prva slovenska knjiga, ki s širokega stališča odpira kulturno-zgodovinske perspektive in obravnava kulturno-zgodovinske probleme: zato bo dobrodošlo gledalec nalog in obliko srednj. šol, zato bodo po njej radi segli vsi, ki se zanimajo za probleme srednjeevropske reforme pri nas in jo bodo z zanimanjem in užitkom čitali pa naj so že prijatelji ali nasprotniki tega ali onega srednjeevropskega tipa.

— **«Pravni Vestnik».** Ta pravno-strokovni mesečnik je začel svoj 5. letnik. Prva številka novega letnika, ki je izšla pred kratkim, prinaša na prvem mestu poročilo o obnem zboru društva «Pravnik», ki se je vršil v Trstu 18. jan. t. l. Iz tega poročila posnemamo, da je posvečal društveni odbor glavno skrb društvenemu glasilu, in da so bili odobreni razni ukrepi, ki pripomorejo k temu, da postane list vedno praktičnejši in zanimivejši. Nadalje prinaša list aktualno razpravo dr. Zontarja o «nečedni tekmi». Razprava se osredinja na razmere v Avstriji, Jugoslaviji in Italiji. List prinaša tri zanimive sodne odločbe, med katerimi je najzanimivejša ona o ustavnosti odlokov-zakonov (decreti-legge), katere objavlja ravno sedaj vlada v velikem številu. Sledeči prinaša 1. številka «Pravnega Vestnika» obsevalne odloke in zakone.

Ker je pričakovati z gotovostjo, da bo vsebina prihodnjih števk «Pravnega Vestnika» aktualna in zanimiva, in to z ozirom na ukrepe sklenjene na obnem zboru, priporočamo list najpogostje vsem zainteresiranim.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA v TRSTU
ulica Raffineria št. 7 ima v zalogi:

Semena: zelje zgodnje in pozno nemškega izvora, pesa rdeča Mamut in rumena Ecken-dorf, cvetoči karliji, snežna kepa, špinado, redkvice rdečo okroglo, rdečo podolgovato in belo dolgo, zgodnji nizki grah, seme salinate, solate, radiča, čebulice, solatno peso, krmsko peso, korenje ter druga vrtna in cvetlična semena.

Trave: laško julklo, francosko pahovko, mačji rep in travniško bilnico.

Detelje: inkarnatno domačo in lucerno.

Vsa semena so preizkušena in zajamčena bodisi glede kalivosti kakor tudi glede vrste.

Škarje za obrezovanje, francoskega tipa.

Umetna gnojila: supersoslat, kalijevo sol, amonijev sulfat in čilski soliter.

Busulin, zdravilo za na spolovih obolelo govejo živino.

Zamaške za steklenice, vehe za sode.

Sure za cepljenje trz z žico ter razne druge gospodarske potrebščine.

Krompir zgodnji rdeč ameriški in «Al-bona» istrski izbran za seme sprejme Tržaška kmetijska družba v Trstu ulica Raffineria 7.

Loterijske številke

izrebane dne 7. februarja 1925:

Bari	75	10	28	42	66
Firenze	6	84	40	53	85
Milano	5	62	84	82	26
Napoli	5	87	62	42	58
Palermo	7	78	36	10	73
Roma	74	78	44	35	62
Torino	6	21	55	40	39
Venezia	82	49	65	38	34

Rasputinova smrt

(Po uradnih virih peterb. policije).

Naraščanje Rasputinove moči je resno vznemirilo one dvorjane, ki so videli v njem propast Rusije. Ta nevolja je postajala vedno večja, dokler ni v nekem častniku knezu Jusupovu dozorel sklep, da je treba Rasputina uničiti. V novembru 1916. so se v stanovanju Puriskjeviča, poslanca tedanje dume in načelnika Rdečega križa, sestali knez Josipov, veliki knez Dmitri Pavlovič in Puriskjevič. Na tem sestanku so razpravljali o Rasputinu, ki so ga smatrali pogubnega za državo in vladarsko hišo. Sklenili so, da ga zastrupijo. Načrt je bil tale: Rasputina povabijo k knezu Jusupovu na gostovanje; da bo rajši in gotovo prišel, se mu obenem omeni, da bo navzoča tudi mlada grofica P. S. A., ki jo je Rasputin ljubil. Pozneje so pridobili za ta morilec napake se poročnika Lazareva in poznejšega poslanika Kerenskoga vlade, Maklakova; omenjena gostija bi se imela vršiti 16. novembra 1916. Rasputin bi vliči strupa v vino in v pecivo bi mu zamešili ciankalija.

Rasputin se je odzval vabilu in prišel okrog polnoči v palačo kneza Jusupova, ki je bila na samem. Očitno pa je moral kaj sumiti, zakaj ni se dotaknil ne jedi ne pijače. Toda zarotniki so bili odločni, da končajo tisto noč kakorkoli Rasputina. Ko je knez Jusupov zapazil, da postaja Rasputin nezaupen, je potegnil iz žepa svoj revolver in uštel proti svetlu stolu. Rasputin je padel na tla smrtno zadet, ako se je zdelo. Ko so pa knez in njegovi gostje zapustili sobo, je prišel zopet k zavesti, se dvignil in se vlekel skozi številne sobe do

stopnic ter zbežal na prosto. Tam so ga pa morilci zapazili in Puriskjevič mu je dal še smrtni strel. Truplo «svetega starca» so zavili v plavo suknjo, ga nadeli na avtomobil ter ga peljali do Neve in ga vrgli vanjo. Dasiravno so morilci izvršili svoje opravilo zelo previdno, vendar so potem dognali, da so v naglici pozabili odstraniti nekatere sledove. Knez Jusupov je nedelež od vhoda, kjer je bil Rasputin usmrčen, ustrelil enega svojih lovskih psov, da bi opravičil krvne sledove. Toda ti ukrepi niso zadostovali, zakaj že naslednjega dne so odkrili na potu do Neve še druge krvave sledove, poleg tega so našli moški čevlji iz gumija s podlago iz rujavega suknja, ki so ga Rasputinove hčere prepoznale za očetočega.

Glavni sum pa je vzbudilo pripovedovanje gospe Virubove, caričine prijateljice; ona je namreč Rasputina svarila, naj ne hodi k knezu Jusupovu, ker je vedela, da ga sovraži. Mladi knez je sicer naslednjega dne pisal carici obširno pismo, v katerem je obširno dokazoval svojo nedolžnost na Rasputinovi smrti in da so vse govorice o njegovi krivdi izmišljene klevete. S svojo častno besedo je zatrdil carici, da tisti večer ni bil Rasputin sploh pri njem.

Toda iz pisma in telegramov, ki jih je carica takrat poslala carju, je jasno razvidno, da ni bilo mogoče carici ničesar več prikriti, zakaj že naslednjega dne je vedela, da so krivci knez Jusupov, Puriskjevič in veliki knez Dmitri Pavlovič. Na pismo kneza Jusupova je carica odgovorila s kratkim listkom. Knez Jusupov se je nato naglo odpeljal k svoji ženi na Krim, tudi ostali morilci so izginili iz Petrograda, da se izognejo caričini jezi. Carica je medtem alarmirala celo tajno policijo, ki je slednjič našla Rasputina, katerega je dala carica slavnostno pokopati. Notranji minister Protopopov je odredil preiskavo, ki jo je povzel poveljniku orožniškega zbora generalu Popovu. Nekaj dni zatem pa je prišlo povelje, naj se preiskava ustavi in vse listine so se vrstile arhivu policijskega vodstva. Te uradne zapisnike, ki so bili doslej zakriti, objavljajo sovjetski listi.

Noč umora

Priprave, ki so se vršile za tisti večer v palači kneza Jusupova, opisuje izpoved priče, oficirski sluga kneza Jusupova takole: «Ime mi je Ivan Gregorijev Nesedov, star sem trideset let, po vori pripadam sekli Molokanov, po stanu sem kmet iz Rjanzanske gubernije, Kazimovskega okroga, občina Betina, vas Rudakov. Bivališče v Petrogradu, služim kot prostak v drugem rezervnem bataljonu, sem častniški sluga pri generalnem adjutantu knezu Jusupovu, grofu Soumarokovu-Elstonu. 16. dec. 1916. mi je ukazal od 5ih popoldne predno je odšel od doma, mladi knez Feliks Feliksovič: «Danes bom imel goste, pripravite vse potrebno spodaj v jedilnici, okrog desete zvečer se prične.» Sele pozno v noč sem zopet videl kneza. V jedilnici sem vse pripravil: čaj, vino, sadje, za sedem ali osem oseb, ker mi je knez navedel toliko gostov. Vse je bilo končano do 10 ure zvečer. Pri glavnem vходу hiše št. 94 na Mojki sva se menjavala jaz in hišni oskrbnik Bušinski. Tisti večer ni nihče prišel v hišo skozi glavni vhod. Okrog 11 ali 12 ure ponoči sem se oddaljil za nekaj časa od glavnega vhoda. Ko sem se vrnil, mi je pripovedoval Bušinski, da je prišel Dmitri Pavlovič ter da se je podal doli v jedilnico. Jaz in Bušinski sva se nahajala v predsobi glavnega vhoda do 4ih jutraj. Nihče izmed naju ni šel v jedilnico, ker je knez velel, da pridejo tudi dame in da ne smeja notri. Gostje so prišli skozi stranski vhod in sicer skozi hišno št. 92 ter so se podali takoj v jedilnico in knežev kabinet, od časa do časa smo slišali odpiranje in zapiranje duri in gramofon. Ključ tega stranskega vhoda je navadno nosil knez Jusupov s seboj. Ze poprej je knez priredil dva ali trikrat tako gostijo, ko služabništvo ni smelo stopiti v jedilnico. Ne v jedilnici, ne na ulici nisem slišal v noči 17. decembra nikakih strelov. Okrog 4. ure jutraj sem slišal zvoniti, in ko sem vstopil v knežev kabinet, ni bilo več gostov, in knez mi je rekel: «Pojdi na dvorišče in poglej, kaj se je tam zgodilo.» Skozi stranska vrata sem se podal na dvorišče hiše št. 92, tam nisem videl nikogar, in ker nisem sploh ničesar opazil, sem takoj sporočil knezu. Čez nekaj minut je zopet pozvonil in mi velel, naj bolje pogledam po dvorišču, ker leži tam ustreljen pes. Tedaj sem se podal skozi stranski vhod na dvorišče hiše št. 92 in takrat sem našel pri ograji ubitega psa, ki sem ga nesel v vrt kneza Jusupova. Nato se je podal knez v predsobo glavnega vhoda in mi velel, naj grem po redarja, kar sem tudi napravil. Pozvani redar je šel v knežev kabinet, toda kaj sta tam notri govorila, ne vem. Če je bil tedaj še kdo drug v kneževi sobi, ne vem. Potem sem šel spat in nisem videl, kdaj je šel knez ven. 17. decembra sem pospravil v jedilnici, kjer je bilo vse v najlepšem redu. Po množini izpitnega vina je bilo gotovo, da so se gostje popolnoma opili. Knez Jusupov je bil tisti večer prav vesele volje. Ustreljeni pes je navaden dvorski pes iz Jusupove hiše; drugega ne vem nič. Ivan Gregorijev Nesedov.» Generalni major Posebnega zendarmerijskega zbora Popov.

To in ono

— **Nezvestoba se sama kaznija.** V Pisi se je te dni pripetil dogodek, ki je dal mnogo opravka zlobnim jezikom. Nek uradnik je nameraval odpotovati po službenih opravkih iz mesta. Pripravil je kovčge, pozdravil mlado in brsko ženo ter odšel. Na kolodvoru se je domislil, da je nekaj pozabil doma. Ker je bilo prepozno, da bi mogel odpotovati z istim vlakom, je odločil potovanje na naslednji dan. — Potem ko se je še dobre pol ure ustavil v restavraciji na kolodvoru, se je počasi napotil domov. Prišedši do svojega stanovanja, je našel vrata zaprta. Šele po ponovnem trkanju se je notri oglasila soproga, ki se je pa dolgo

obotavljala odpreti, da je mož, precej vznemirjen in presenečen, vprašal, kaj ji je. Ženska je — vedno pri zaprtih vratih — odgovorila, da se počuti zelo slabo, ter rotila moža, naj hiti v bližnjo lekarno po kako zdravilo za glavobol. Mož je odvrnil, da bo takoj ustreget njeni prošnji, toda naj prej odpre vrata, da odloži prtljago in da vzame suknjo. Končno je žena vendarle odprla vrata, vzela kovčge in v pomolila v temi možu suknjo. Mož je naglo hitel v lekarno po zdravilo za ljubljeno ženo. Toda, ož čudež, prišedši v lekarno je zapazil, da je suknja nova in da ni — njegova. Kar ga je pa največ presenetilo, je bilo z bankovci dobro založena listnica, ki jo je iztaknil v notranjem žepu suknje. Sprito tuje suknje in listnice se je začelo možu svitati v glavi. Domislil se je tudi nenadne bolezn žene in na mah je bil na jasnem, pri čem da je. Hitel je naglo domov, toda žena je medtem že «ozdravila» in tudi lastnik nove suknje in listnice jo je že odkril.

Poslednje dejanje tega tragikomičnega dogodka se bo najbrž odigralo pred sodiščem.

DAROV

Mihelič Silvije, učitelj v Zemetu, nabral med svojimi prijatelji L 45 za Dijaško Matice. Denar hrani upravništvo.

Za Sol. društvo so darovali g. kurat Milanič, Zorut Ludvik, Zuljan Rud., Klinec Ant. in Mavrič Ferd., skupaj L 21 in 10 dinarjev. Denar hrani goriška uprava.

Ob priliki 25-letnice službovanja v Barčevljah preč. g. župnika Kjudra, daruje g. Ant. Martelanc, stavbenik, L 20 Dij. Matici. Denar hrani upravništvo.

Za ošek žen. udruž. pri Sv. Ivanu je daroval g. dr. Egon Stare L 50, čehoslovski vicekonzul gosp. Ščasnai L 50. Spupaj L 100. Iskrena hvala! Denar izločen blaginjskarki.

SEZNAM DAROVALCEV ZA REFEKCIJO ZASEBNE SOLE PRI SV. JAKOBU

— **Vas Rakitnik:** Dolenc št. 2 — 3 lire; Penko št. 4 — 10 kg krompirja; Čič št. 31 — 8 kg krompirja; Celharca št. 8 — 1 Lit; Cernac št. 6 — 25 kg krompirja; 20 kg repe; Klemenc št. 8 — 8 kg krompirja; Vodopivec št. 9 — 8 kg krompirja; Ogrizek št. 10 — 20 kg krompirja; Albrecht št. 11 — 20 kg krompirja; 3 kg fižola; Perenič št. 13 — 12 kg krompirja; Ogrizek št. 37 — 20 kg krompirja in 2 kg suhega mesa; Ambroz št. 7 — 14 kg krompirja; Požar št. 16 — 20 kg krompirja; Tomažič št. 17 — 20 kg krompirja; Poženel št. 15 — 25 kg krompirja; Juh št. 18 — 12 kg krompirja in 2 kg fižola; Možina št. 19 — 12 kg krompirja; Cernac št. 20 — 50 kg krompirja; Juh št. 28 — 10 kg krompirja; Čurk št. 30 — 3 kg fižola; Sabec št. 21 — 40 kg krompirja — 30 kg repe in kolerabe in 4 zelne glave; Cernac št. 22 — 20 kg krompirja; Klemenc 23 — 25 kg krompirja; Klemenc 23 — 25 kg krompirja; Zensko št. 20 kg krompirja; Terčič št. 27 — 20 kg krompirja; Durjava št. 15 kg fižola, 7 praznih vrec in 50 lir.

— **Vas Zeje:** Gorup št. 10 — 4 kg krompirja; 2 kg kolerab in 1 Lit; Lozi Olga št. 10 — 1.10 Lit; Vadnal št. 9 — 2 kg krompirja; Vadnal ml. št. 9 — 20 kg krompirja in 2 kg fižola; Berget št. 11 — 35 kg repe; 15 kg krompirja, 1 kg fižola; Cernik št. 8 — 8 kg krompirja; 2 kg fižola; Fatur št. 4 — 18 kg krompirja, 2 kg fižola; Gorup št. 13 — 40 kg krompirja; Bole št. 7 — 8 kg krompirja; Cernik št. 4 — 16 kg krompirja in 12 kg repe; Vadnal št. 14 — 10 kg fižola; Some št. 15 — 5 kg fižola in 65 kg krompirja; 25 kg repe; Kalister št. 3 — 18 kg krompirja; Sluga št. 17 — 40 kg krompirja; Gorup št. 1 — 12 kg krompirja in 25 kg repe; Vodopivec št. 2 — 50 kg krompirja; Milharčič št. 6 — 50 kg krompirja in 70 kg repe; Zorman št. — 40 kg krompirja in 15 kg fižola.

— **Vas Koče:** Mole št. 35 — 8 kg krompirja; Svet št. 38 — 25 kg krompirja in 2 kg fižola; Bekar št. 37 — 20 kg krompirja; Bole št. 39 — 3 kg fižola; Bole št. 40 — 3 kg krompirja; Zel. št. 1 — 18 kg krompirja; Penko št. 2 — 8 kg krompirja; Penko št. 4 — 15 kg krompirja; Berget št. 21 — 7 kg repe; Maver št. 5 — 70 kg krompirja; Vadnal št. 6 — 68 kg krompirja; Berget št. 7 — 20 kg krompirja; Zenko 41 — 10 kg krompirja; Boštjančič št. 9 — 15 kg krompirja; Tominc št. 18 — 2 kg fižola; Milanič št. 19 — 10 kg krompirja; Abram št. 3 — 20 kg krompirja; Bole št. 27 — 12 kg krompirja in 5 Lit; Žigman št. 23 — 35 kg krompirja in 3 kg fižola; Avčin št. 24 — 12 kg krompirja in 1 kg fižola; Slavec št. 25 — 10 kg krompirja; Milavac št. 28 — 18 kg krompirja; Penko št. 29 — 15 kg krompirja in 6 kg kolerabe; Zenko št. 32 — 20 kg krompirja; Glazar št. 46 — 18 kg krompirja; Bežar št. 49 — 8 kg krompirja in 8 kg kolerabe; Možina št. 57 — 4 kg repe in 3 kg krompirja.

— **Vas Selce:** Dekleva št. 36 — 15 kg krompirja; Smrdel št. 37 — 8 kg krompirja in 1 in pol kg fižola; Kristan št. 38 — 10 kg krompirja; Smrdel št. 40 — 15 kg krompirja; Kontel št. 44 — 1 Lit; Zitko št. 45 — 30 kg krompirja; Likan št. 46 — 15 kg krompirja in 1 kg fižola; Smrdel št. 47 — 20 kg krompirja, 7 kg fižola in 4 zelne glave; Možina št. 48 — 18 kg krompirja; Smrdel št. 49 — 15 kg krompirja; Maslo št. 50 — 15 kg krompirja; Oražen št. 52 — 8 kg krompirja; Smrdel št. 53 — 0.40 Lit; Turk št. 56 — 2 kg krompirja; Sabec št. 59 — 1 kg fižola; Bole 1 — 15 kg krompirja; Fatur št. 2 — 10 kg krompirja in 2 kg fižola; Perenič št. 4 — 8 kg krompirja; Penko št. 57 — 15 kg krompirja in 2 kg fižola; Križaj št. 5 — 25 kg krompirja in 3 kg fižola; Vodopivec št. 6 — 15 kg krompirja in 1 kg fižola; Pavzin št. 7 — 15 kg krompirja; Celhar št. 8 — 18 kg

krompirja; Milavec št. 9 — 17 kg krompirja; Kauh št. 11 — 25 kg krompirja in 2 kg fižola; Oražen št. 16 — 8 kg krompirja; Zitko št. 17 — 25 kg krompirja in 1 kg fižola; Perenič št. 18 — 16 kg krompirja; Smrdel št. 20 — 12 kg krompirja; Cernik št. 22 — 10 kg krompirja; Zorman št. 23 — 18 kg krompirja; Cernik št. 24 — 35 kg krompirja; Zitko št. 25 — 12 kg krompirja; Udovič št. 31 — 10 kg krompirja; Slavec št. 52 — 14 kg krompirja; Perenič št. 33 — 1 Lit; Pavlovič št. 34 — 15 kg krompirja; Abram št. 35 — 10 kg krompirja in 5 Lit; Milavac št. 42 — 30 kg krompirja; Zele št. 64 — 10 Lit 10 kg krompirja in 2 kg fižola; Sabec št. 10 — 20 Lit in 2 prazni vreci; Vodopivec št. 70 — 10 kg krompirja in 1 kg fižola; Hudorovič št. 7.0.85 Lit; Ostanež št. 68 — 16 kg krompirja; Dekleva št. 71 — 5 Lit; Smrdel št. 30 — 20 kg krompirja; Perenič Marijana št. 21 — 20 Lit; Kruh Lovre št. 7.10 Lit (gostinjski čuvaj); Petar Zele — Prestranek: 10 praznih vrec.

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Via Cunicoli 8**, na drobno in za družine **Via Giuliani 32**
Telefon 27-66.

Priporoča se lastnik **FR. ŠTRANČAR.**

TVRDKA
FRANCESCO S. DALSASSO
ustanovljena leta 1892
Izvršuje vsako elektro tehnično delo.
Na željo proračuni.
Via Mazzini 3. 66 Telefon 6-16

MIRODILNICA
MARIO FERLIN
Sv. M. Magd. zgornja 2 Bivla. Tel. 774
prodaja na debelo in drobno. 63
Barve, laki, čopiči, šipe, žebliji, cement, sadra itd. Postrežba na dom.
Bogata izbira slikar. vzorcev (štampon).
Velika izbira cepilnih potrebščin.

ALOJZIJ POVH
urar in zlatar
Piazza Garibaldi 2. I. n. Tel. 3-29
Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravila vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah. 62

Vprašajte povsod
Jajčno Crema Marsala
R. Crismancich
Najslastnejši in krepilnejši liker. 41

Pohišstvo

Najvišje cene plačujem za
K O Ž E
kun, zlatice, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veric, krčov, divjih in domačih zajcev.
D. WINDSPACH
Trst, Via Cesara Battisti št. 10
il. nadstr., vrata 15 62
Sprejemajo se pošiljave po pošti

Najboljši šivalni stroji so
I. R. I.
Najboljši material. Največje izustvo.
Brezplačen pouk v vezenju Posebni stroji za šivanje in vezenje L. 570.—, zaklopni z dvema predaloma L. 720.—. Izbira inozemskih strojev po najzmernejših cenah.
Zaloga šivalnih strojev in potrebščin
24 Cervellini, Trst, Via G. Carducci 27
Na zahtevo se pošljejo ceniki. 54

Kupujem
KOŽE
domačih in divjih živali (lisic, kun, vider, divjih mačk, dihurjev, jazbecov, divjih koz, zajcev i. t. d. Lovci in nabiralci kož spleča se vam vprašati predno prodate vaše blago!
Franc Sires, Kobarič (Caporetto)
Zaloga usnja in vseh čevljarških potrebščin. Zaloga raznovrstnega obnvala, ročnega in tovarniškega izdelka. — Cene, da se ni bači konkurence. — V zalogi imam vedno strojne janzkove in druge kože za kužne.

Najstarejši slovenski denarni zavod.
Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poročtvom
— uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca šte. 19, I. n.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4 %
večje in stalne vloge po dogovoru.
Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
Uradne ure za stranke od 9 do 13
Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt
Št. telef. 25-97. 16

Inserirajte v „Edinosti“

Gelosa Beniamino & Figli
naznanja cenjenim odjemalcem, da se je preselila s svojimi bogatimi skladišči v velike prostore
v Via Carducci št. 20
(Nova palača zavarovalnice Assicurazioni Generali)
STALNA RAZSTAVA.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavica in rezerve Dinarjev 60.000.000—
Telefon: 5-18, 22-98
PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI
Glavica in rezerve Dinarjev 60.000.000—
Telefon: 5-18, 22-98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 ½ %
vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Logatec, Maribor
Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Blagajna je odprta od 9½—12½ in od 14½—18 41
Podružnice:
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split